

Structuurvisie Den Helder 2025

**Concept 12 januari 2010
Afdeling Ruimte, Wonen en Ondernemen**

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

1. INLEIDING

- 1.1. Aanleiding en doelstelling
- 1.2. Status
- 1.3. Plangebied
- 1.4. Werkwijze
- 1.5. Proces
- 1.6. Leeswijzer

2. OPGAVE

- 2.1. Strategische Visie 2020
- 2.2. Autonome ontwikkelingen
- 2.3. Integrale kaders Rijk en Provincie voor Noord-Holland Noord
- 2.4. Aanscherpingen, bijstellingen en nieuwe opgaven

3. VISIE

- 3.1. Drie domeinen
- 3.2. Bewonersdomein
 - wonen en woonomgeving
 - voorzieningen
 - Stadshart en Willemsoord
 - Stelling Den Helder
 - landschappelijke omgeving
- 3.3. Maritiem domein
 - gebiedsontwikkeling Haven
 - Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein
 - luchthaven
 - relatie haven - stad
 - infrastructuur
 - Stelling Den Helder
 - positionering Den Helder
- 3.4. Bezoekersdomein
 - Stadshart en Willemsoord
 - Stelling Den Helder
 - Julianadorp aan Zee en binnenduinrand
 - landschapsontwikkeling en -beheer
 - Den Helder Watersportstad
 - Waddengebied
 - infrastructuur
 - rondjes Den Helder

4. UITVOERING

- 4.1. Uitvoeringsprogramma
- 4.2. Rollen gemeente
- 4.3. Bovenplanse verevening

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doelstelling

In de Strategische Visie 2020 (vastgesteld in 2007) is de Structuurvisie als één van de overkoepelende beleidskaders aangekondigd waarmee versnippering in de gebiedsontwikkelingen in Den Helder moet worden voorkomen. De Structuurvisie Den Helder 2025 vertaalt de Strategische Visie in een ruimtelijk beleidskader. Met de Structuurvisie wordt beoogd om sturing te geven aan en samenhang aan te brengen in de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in de periode tot 2025. Ruimtelijke ingrepen en voorwaarden die nodig zijn om de strategische doelen te bereiken worden benoemd. De Structuurvisie geeft daarmee de hoofdlijnen van het toekomstig ruimtelijk beleid voor de gemeente Den Helder aan en verschaft planologische duidelijkheid aan het eigen gemeentebestuur, haar bewoners, andere overheden en overige partijen..

1.2. Status

Het opstellen van een Structuurvisie is voor gemeenten verplicht gesteld in de Wet ruimtelijke ordening (Wro). In een Structuurvisie moet een gemeente haar gemeentelijke belangen zo concreet mogelijk formuleren en aangeven hoe zij deze belangen uitwerkt in concrete activiteiten en projecten. Daarmee is de Structuurvisie geen vrijblijvend document. Een gemeente verplicht zich ermee om het uitvoeringsprogramma daadwerkelijk uit te voeren. Op deze wijze vormt de Structuurvisie een operationeel ruimtelijk beleidskader dat richtinggevend, actueel en concreet is voor beslissingen die nu en in de komende jaren genomen moeten worden

De planhorizon is 2025 en is afgestemd op de lopende ruimtelijke ontwikkelingen of die binnen de eerstkomende jaren door het gemeentebestuur in gang worden gezet.

De Structuurvisie vormt het wettelijke beleidskader voor de opstelling van bestemmingsplannen en wordt door de gemeenteraad vastgesteld.

1.3. Plangebied

Het plangebied beslaat het totale grondgebied van de gemeente Den Helder uitgezonderd het grondgebied op zee: het stedelijk gebied van Den Helder, Huisduinen, Julianadorp, duingebied, binnenduinrand en Koegraspolder.

1.4. Werkwijze

Uitgangspunt en leidraad voor de Structuurvisie zijn de zes doelen van de Strategische Visie. Alle ruimtelijke plannen en projecten die in Den Helder spelen zijn aan deze doelen gespiegeld en er is beoordeeld in hoeverre deze plannen de zes doelen dienen. Ook zijn de plannen gezien tegen de achtergrond van het actuele beleidskader van Rijk en Provincie voor de regio Noord-Holland Noord, zoals de Verstedelijkingsafspraken en de Ontwerp-Structuurvisie Noord-Holland 2040 van de Provincie. Deze analyse heeft duidelijk gemaakt waar de ruimtelijke samenhang mist en welke witte vlekken er nog bestaan die verder ingevuld moeten worden. Maar bovenal wordt duidelijk waar de gemeente mee op de goede weg is, waar een aanscherping van of bijsturing in het ruimtelijk beleid nodig is, en welke nieuwe (ruimtelijk gerelateerde) opgaven er uit de Structuurvisie voortvloeien. De conclusies uit de analyse zijn verwoord en verbeeld tot een ruimtelijke visie in de zogenoemde Monitor Structuurvisie Den Helder. Dit document vormt de basis voor de Structuurvisie en de uiteindelijke plankaart.

1.5. Proces

Aan de Structuurvisie is gewerkt met een ambtelijke projectgroep en met inschakeling van een tweetal externe adviseurs: bureau Els Bet Stedebouw en bureau Reitsma Stedebouw. Gaande het proces zijn er verschillende werkbijeenkomsten georganiseerd voor ambtenaren, sleutelorganisaties uit Den Helder en daarbuiten, en voor raadsleden. In deze bijeenkomsten is het geheel aan bestaand beleid en plannen besproken, is de positionering van Den Helder als havenstad, badplaats, woonstad en regionaal centrum benoemd, is de sturingsfilosofie van de gemeente besproken en zijn de noodzakelijke aanvullingen en bijstellingen van het ruimtelijk beleid benoemd. Conclusies uit de analyse, met name waar het gaat om strategische beslissingen, zijn tussentijds voorgelegd in het strategisch B&W.

1.6. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een weerslag van de analyse, de doelen en de opgaven die ten grondslag liggen aan de geformuleerde visie. De visie komt aan bod in hoofdstuk 3 en wordt beschreven aan de hand van een drietal functionele domeinen. Hoofdstuk 4 geeft invulling aan de uitvoeringsparagraaf.

2. Opgave

In de Monitor Structuurvisie Den Helder is op grond van inventarisatie en analyse van de plannen en projecten in Den Helder bepaald wat de opgave voor Den Helder op de lange termijn moet zijn om de gestelde doelen in de Strategische Visie 2020 te verwezenlijken. Ook is hierin aangegeven of en in hoeverre de ingezette koers in de Strategische Visie moet worden bijgesteld.

Aan de conclusie die de Monitor trekt liggen enerzijds ten grondslag de zes doelen van de Strategische Visie, anderzijds enkele autonome ontwikkelingen en actuele Rijks- en Provinciale kaders voor de regio.

In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens stilgestaan bij de doelen van de Strategische Visie 2020, autonome ontwikkelingen, en recente beleidskaders van Rijk en Provincie voor de regio Noord-Holland Noord die van invloed zijn. Tot slot komen de aanscherpingen en bijstellingen van de bestuurlijke opgaven in de Strategische visie aan bod, en worden nieuwe opgaven omschreven die nodig zijn om de doelen van de Strategische Visie een goede ruimtelijke vertaling te geven.

2.1. Strategische Visie 2020

Den Helder is een maritieme stad met een krimpende bevolking en een veranderende economie. Met de Strategische Visie 2020 kiest Den Helder voor een koers op duurzame verbreding van haar economische dragers en het op orde brengen en houden van het vestigingsklimaat. Daarmee bouwt Den Helder voort op haar tradities, maar kiest zij ook duidelijk voor vernieuwing.

De Strategische Visie 2020 verwoordt de toekomstvisie voor Den Helder:

“Den Helder wil zijn positie als centrumgemeente van de Kop van Noord-Holland heroveren met goede en diverse werkmilieus, plezierige en veilige woonmilieus, een breed en kwalitatief goed voorzieningenniveau, een aantrekkelijk en levendig stadshart en een adequate infrastructuur. Daarvoor is het nodig dat de mensen in Den Helder willen blijven en dat nieuwe mensen en bedrijven naar Den Helder komen. Stabilisatie van het inwonersaantal is daarbij het eerste doel, waarna een stijging tot circa 60.000 inwoners wordt nagestreefd.”

Deze visie is uitgewerkt in een zestal doelen:

1. Duurzame economie: “Den Helder ontwikkelt een duurzame economie met de offshore, de haven, kennis en technologie (inclusief onderwijs), duurzame (wind)energie, toerisme en recreatie en zorg en wellness als belangrijkste dragers”;
2. Maatschappelijke betrokkenheid: “Sociale zwakte wordt tegengegaan door inwoners maatschappelijk betrokken te krijgen en mee te laten doen aan de samenleving, enerzijds door mensen aan het werk te krijgen door aanbieden van opleidingen op diverse niveaus inclusief HBO en voldoende aanbod van banen, anderzijds door mensen maatschappelijk te activeren met andere activiteiten dan werk.”;
3. Goed wonen: “Den Helder biedt een grote variëteit aan ruim opgezette, groene woonmilieus die tegemoet komt aan de vraag van de (potentiële) inwoners. Er is speciale aandacht voor bijzondere woonlocaties en het creëren van mogelijkheden tot wonen aan of op het water.”;
4. Toerisme: “Toerisme en recreatie worden geprofessionaliseerd, gebaseerd op enerzijds de rust, ruimte en natuur in Den Helder en anderzijds op het in de gemeente aanwezige (maritiem) cultuurhistorisch erfgoed. De kwaliteitsslag beoogt hogere bestedingen in deze economische pijler.”;
5. Centrum: “Den Helder krijgt een levendig en veilig stadshart (inclusief Willemsoord) door te zorgen voor concentratie van stedelijke functies in het stadshart, een aantrekkelijk winkelcentrum met diversiteit en kwaliteit, goede en sociale veilige horeca, kunst, cultuur en evenementen en een goed voorzieningenniveau.”;
6. Infrastructuur: “De infrastructuur van Den Helder is afgestemd op de functie van centrumgemeente en past bij de geplande woningbouwproductie en is passend bij de economische ontwikkeling.”

De doelen moeten veelal door de methode van gebiedsontwikkeling bereikt worden. Bij de vaststelling van de Strategische Visie heeft de gemeenteraad besloten prioriteit te geven aan drie gebiedsontwikkelingen: stadshart, Willemsoord en de haven.

De zes doelen zijn in deze structuurvisie aangemerkt als gemeentelijke belangen binnen de context van de Wet ruimtelijke ordening.

2.2. Autonome ontwikkelingen

Krimp in Noord Holland Noord

Met het zuiden van de provincie Limburg als voorloper doen de gevolgen van een krimpende bevolking zich sedert het eind van de negentiger jaren van de vorige eeuw in steeds meer gebieden van het land voelen. Het meest ingrijpend zijn de gevolgen voor de arbeidsmarkt. Want de potentiële beroepsbevolking (het aantal Nederlanders tussen de 15 en 64 jaar oud) krimpt veel eerder en sneller dan de bevolking als geheel. De krimp staat immers niet op zichzelf, de vergrijzing werkt ook door. Dit heeft zijn weerslag op de woningmarkt en het voorzieningenniveau.

Delen van de regio Noord-Holland Noord zullen vanaf 2020 te maken krijgen met structurele bevolkingsdaling. De totale bevolking van de regio Noord-Holland Noord neemt tot 2020 nog wel toe, maar zal daarna waarschijnlijk afnemen. In de Kop van Noord-Holland is Den Helder de enige gemeente die een teruglopende bevolking kent. De daling is al in 2002 ingezet. Deze ontwikkeling werpt nu al de schaduw vooruit in de vorm van enerzijds het wegvallen van verdien capaciteit en anderzijds een toenemende vergrijzing en daardoor verdunning. Gevolg is een groeiende behoefte aan meer kleinere woningen en aan zorgvoorzieningen. Het voorsorteren op deze ontwikkeling is nodig en vergt aanpassingen in de gebouwde omgeving.

Vergelijking prognose bevolkingsontwikkeling regio Noord-Holland Noord (2006-2020)

Prognose	2006	2008	2010	2015	2020
Regio Kop van Noord-Holland	165.789	165.269	165.600	167.900	169.700
Regio West-Friesland	199.597	201.292	204.200	209.600	213.800
Regio Alkmaar	269.952	270.108	272.900	278.600	282.500

Bronnen: Provincie N-H, CBS

Bevolkingsontwikkeling en prognose gemeente Den Helder (bron: CBS en Provincie N-H)

	2006	2008	2010	2015	2020
Den Helder	58.957	57.836	57.200	56.800	56.750

Volgens de voorgaande tabel bevolkingsontwikkeling 2006-2020 zal Den Helder tot 2020 te maken krijgen met een lichte afname van de bevolking; tussen 2008 en 2020 met circa 1100 personen. Deze afname is overigens even groot als die in de periode 2006 en 2008 en vlakt daarmee dus af

De afname en veranderende samenstelling van de bevolking heeft ook zijn weerslag op de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Het basisonderwijs in de Kop van Noord-Holland ondervindt nu reeds de merkbare gevolgen van een afnemende bevolking. Een belangrijke afname in het voortgezet onderwijs doet zich in de Kop van Noord-Holland pas na 2015 voor.

Vergelijking prognose ontwikkeling leerlingen basisonderwijs regio Noord-Holland Noord (2006-2020)

Prognose	2006	2008	2010	2015	2020
Regio Kop van Noord-Holland	16665	16378	16300	14900	14400
Regio West-Friesland	21323	21453	21200	19400	19100
Regio Alkmaar	26937	26844	27000	25100	24700

Bronnen: Provincie N-H, CBS

Vergelijking prognose ontwikkeling leerlingen voortgezet onderwijs regio Noord-Holland Noord (2006-2020)

Prognose	2006	2008	2010	2015	2020
Regio Kop van Noord-Holland	12695	12666	12600	12800	12000
Regio West-Friesland	15976	16056	15800	16300	15400
Regio Alkmaar	20374	20409	20100	21000	19900

Bronnen: Provincie N-H, CBS

De omvang van de beroepsbevolking zal in de Kop van Noord-Holland tussen 2010 en 2020 afnemen met 4.000 arbeidskrachten.

Vergelijking prognose ontwikkeling potentiële beroepsbevolking regio Noord-Holland Noord (2006-2020)

Prognose	2006	2008	2010	2015	2020
Regio Kop van Noord-Holland	111929	110797	109800	107100	105800
Regio West-Friesland	135835	136561	137800	135900	134600
Regio Alkmaar	181355	180534	180400	178100	176500

Bronnen: Provincie N-H, CBS

Klimaatverandering

Opwarming van de aarde en de daaruit voortvloeiende klimaatverandering staan momenteel volop in de aandacht. De gevolgen ervan zijn duidelijk: temperatuurstijging, intensievere regenbuien en zeespiegelrijzing. Klimaatverandering neemt dan ook een prominente rol in op zowel de Europese als de Nederlandse politieke agenda. Het beleid richt zich in de eerste plaats op het beperken van klimaatverandering door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen (mitigatie), en in de tweede plaats op het aanpassen aan klimaatverandering (adaptatie). In de hele EU moet er in 2020 20% minder CO₂ worden uitgestoten en 20% meer gebruik worden gemaakt van hernieuwbare energiebronnen.

Deze ambitie geldt ook voor Nederland. Recent is het rapport van de commissie Veerman gepresenteerd met verregaande voorstellen voor oplossingsrichtingen.

Afspraken die dit jaar op de internationale klimaatop in Kopenhagen gemaakt worden zullen tot nieuwe activiteiten leiden om de CO₂-uitstoot verder terug te dringen.

Het op orde brengen en houden van de primaire zeekeringen is één van de meest noodzakelijke klimaatmaatregelen voor Nederland. Voor de komende 50 jaar is onderzocht waar zich in de Noordzeekust zwakke schakels bevinden. Binnen het Duingebied Den Helder-Callantsoog is het gebied rond Callantsoog één van de zwakke schakels. In opdracht van het Rijk wordt door Provincie en regio's in het project Kust op Kracht gewerkt aan voorstellen om deze zwakke schakels op orde te brengen. Uitgangspunt is een zeewaartse kustversterking in combinatie met het versterken van de ruimtelijke kwaliteit in het duingebied en de binnenduintrand.

Landelijke aandacht gaat ook uit naar het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Met grootschalige energiebesparings- en energietransitiemaatregelen wordt geprobeerd om de CO₂ uitstoot van de gebouwde omgeving substantieel terug te dringen. Ook voor nieuwbouw wordt ingezet op duurzaam bouwen door de best beproefde technieken op het gebied van materiaalgebruik en duurzame energievoorziening op grote schaal toe te passen.

Den Helder sluit hierop aan door het maken van klimaatafspraken met Rijk en Provincie.

Internationalisering

Steden en regio's staan steeds minder op zichzelf maar vormen onderdeel van nationale en internationale netwerken op specifieke deelterreinen. Voor Den Helder geldt dat zij door haar ligging aan het noordelijk deel van de Noordzee onderdeel kan uitmaken van activiteiten die door andere landen en steden rond de Noordzee al worden ondernomen op het gebied van offshore-energy en

duurzaam beheer en exploitatie van de Noordzee. Daarnaast is ook de kenniseconomie en -ontwikkeling op maritiem en marien gebied (inter)nationaal georiënteerd. Ook gelet op beleid en stimuleringsregelingen van de Europese Unie op tal van beleidsterreinen is duidelijk dat steden en regio's te maken krijgen met kansen en mogelijkheden om meer (inter)nationaal aan de slag te gaan dan zij tot dusverre gewend zijn geweest. Internationale contacten zijn steeds meer en op verschillende manieren van belang voor de lokale dynamiek en lokale economische ontwikkeling. Voor Den Helder liggen hier grote kansen om de economie te verduurzamen.

Innovatie

Slimme steden en regio's zorgen ervoor dat ze een broedplaats zijn voor nieuwe bedrijven, die nieuwe werkgelegenheid opleveren vanuit het besef dat op langere termijn bestaande economische activiteiten vervangen worden door nieuwe. In Den Helder zal de werkgelegenheid in de visserij, landbouw, Defensie en olie en gas afnemen. Innovatie en vernieuwing van werkgelegenheid zullen steeds meer centraal komen te staan, ook in Den Helder. Europese en nationale ambities voor offshore-windenergie kunnen Den Helder in de kaart spelen, zeker wanneer daar ook een koppeling gelegd wordt met het uitbouwen van kennisontwikkeling.

2.3. Integrale kaders Rijk en Provincie voor Noord-Holland Noord

Verstedelijkingsafspraken met het Rijk.

Den Helder is onderdeel van de regio Kop van Noord-Holland waarin 9 gemeenten met elkaar samen werken. De regio Kop van Noord-Holland is op haar beurt onderdeel van de grotere regio Noord Holland Noord (NHN), samen met de regio's West Friesland en Alkmaar e.o. De gemeenten in Noord Holland Noord hebben met elkaar en in samenspraak met de provincie Noord-Holland het Gebiedsdocument Noord Holland Noord opgesteld. Dit document, vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland op 29 september 2009, vormt de basis voor het maken van verstedelijkingsafspraken met het Rijk voor de periode 2010-2020. De projecten van NHN in het Gebiedsdocument zijn overgenomen in de Gebiedsagenda Noordwest Holland. Dit document, met gebiedsontwikkelingen en projecten in de metropoolregio Amsterdam en in Noord Holland Noord, is het uitgangspunt voor het maken van afspraken over te financieren projecten door het Rijk in het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT). Jaarlijks wordt bezien welke projecten in het MIRT kunnen worden opgenomen en wat de voortgang van de projecten is. Dit betekent dat ook projecten in de Kop van Noord-Holland, zoals de ontwikkeling van de Groene Stroomhaven in Den Helder, kunnen worden aangemeld voor het MIRT-overleg met Rijk en Provincie. Projecten in het Gebiedsdocument met mogelijk ruimtelijke effecten voor Den Helder zijn:

- Toerisme: Verbetering ruimtelijke kwaliteit binnenduinzandzone;
 Identiteitsvernieuwing badplaatsen;
 Verbeteren infrastructuurle verbindingen tussen kust en achterland.
- Duurzaamheid: Energiezuinig renoveren bestaande woningvoorraad;
 Pilotproject energie uit water.
- Economie: Groene Stroomhaven Den Helder;
 Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Anna Paulowna;
 Stadshart-Willemsoord (incl. stationsgebied Den Helder).
 Maritime Campus Netherlands (MCN)
- Infrastructuur: Verbetering verbinding Den Helder – A7;
 Verbetering knooppunt N9-N99

Structuurvisie Provincie Noord-Holland 2040

In de structuurvisie van de provincie zijn de haven, de stad binnen de Linie, de wijken Nieuw Den Helder, De Schooten en Julianadorp (inclusief Noorderhaven), Huisduinen, het vliegveld en bedrijventerrein Kooypunt, onderdeel van het Bestaand Bebouwd Gebied (BBG). De haven staat op de kaart als seaport Den Helder waar ruimte voor havengebonden activiteiten wordt gereserveerd en havenontwikkeling wordt gestimuleerd.

De Koegraspolder is onderdeel van het bollenconcentratiegebied.

Den Helder (Julianadorp en Huisduinen) is aangegeven als kustplaats waar ontwikkeling van een eigen identiteit gewenst is.

Binnen het plangebied van de Structuurvisie Den Helder zijn de gebieden Duinen Den Helder-Callantsoog en de Waddenzee en Noordzeekustzone door het ministerie van LNV tot Natura 2000 gebieden aangewezen. Voor deze gebieden worden door rijk en provincie beheerplannen opgesteld waarin wordt aangegeven op welke wijze en met welke maatregelen de natuurdoelstellingen kunnen worden behaald.

Het Balgzand en de Duinen Den Helder-Callantsoog zijn tevens door de provincie aangewezen als aardkundig monument.

De Stelling Den Helder is opgenomen op de kaart 'Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen'.

De regio Noord Holland Noord is als geheel aangemerkt tot zoekgebied voor grootschalige windenergie. Het gaat hier om de gebieden buiten het BBG, in het geval van Den Helder de Koegraspolder.

In het kader van de Herijking Ecologische Hoofdstructuur worden door de provincie eind 2009/begin 2010 tevens EHS gebieden binnen het plangebied van de Structuurvisie Den Helder aangewezen.

Daarbij gaat het om de binnenduinrand en specifiek daarbinnen het gebied Julianadorp West..... P.M.

Stedelijke vernieuwing

Den Helder is een niet-rechtstreekse gemeente binnen de stedelijke vernieuwingsaanpak ISV (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing van rijk en provincie). Samen met het rijk en de provincie wordt gewerkt aan verbeteringsprojecten in het Stadshart en (het centrum van) de wijk Nieuw Den Helder. De nadruk ligt op fysieke maatregelen; herstructurering door sloop/nieuwbouw, opvullen van open gaten en verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte.

Voor de komende jaren zal moeten worden bezien in hoeverre ook andere wijken en buurten om een vernieuwingsoperatie vragen. Belangrijk criterium hierbij is de actuele en voor de toekomst te verwachten woon- en leefbaarheidssituatie.

2.4. Aanscherpingen, bijstellingen en nieuwe opgaven

Op grond van de Monitor worden in de Structuurvisie aanscherpingen, bijstellingen en nieuwe opgaven in het ruimtelijk en economisch beleid voorgesteld (per doel van de Strategische Visie). Deze hebben niet uitsluitend directe ruimtelijke consequenties; het kan ook gaan om bijstelling van de (bestuurlijke) scope ten aanzien van ruimtelijk-economisch beleid of nieuwe bestuurlijke initiatieven. Nieuwe opgaven worden geformuleerd om in te kunnen spelen op autonome ontwikkelingen en om toekomstige ruimtelijke keuzes te kunnen maken.

Doel 1: Duurzame economie: werken aan (inter)nationale positionering

Doelstelling is dat Den Helder een duurzame economie ontwikkelt met onder meer de offshore, de haven en kennis&technologie als belangrijke pijlers.

De natuurlijke ligging van Den Helder biedt een goede uitgangspositie om een belangrijke rol te spelen in de ontwikkelingen op de Noordzee. De Noordzee is door de Europese Commissie aangewezen als het gebied voor de productie van duurzame energie voor heel Europa. Bij de transitie van olie en gas naar meer duurzame vormen van exploitatie en beheer van de Noordzee (duurzame energieproductie met verschillende methoden, ecologisch verantwoorde vismethoden, schone scheepvaart e.d.) zal veel innovatie, nieuwe kennis en technologie, nodig zijn en dit zal zowel nationaal als internationaal vergaande economische effecten hebben. Het kenniscluster Maritime Campus Netherlands (MCN) wil hierbij als excellent kenniscentrum een belangrijke rol spelen. Den Helder wil zich profileren als nationaal leidend kenniscentrum en dé uitvalsbasis voor de duurzame exploitatie en beheer van de Noordzee.

Vanuit de Europese Commissie zal er veel geld beschikbaar komen voor onderzoek en ontwikkeling. De landen rond de Noordzee zullen ieder proberen zo veel mogelijk van deze gelden in de wacht te slepen.

Beïnvloeding van de toedeling van deze gelden zal door Den Helder vooral langs bestuurlijke weg moeten plaatsvinden: door strategische allianties aan te gaan, en door deelname aan belangrijke Europese netwerken.

Bestuurlijke inzet moet er ook zijn ter ondersteuning en flankering van de activiteiten van marktpartijen en instellingen (MCN).

De nieuwe opgave is: het (laten) opstellen van een marketingplan vanuit lokaal bestuurlijk perspectief, waarmee wordt beoogd om:

- *Den Helder (inter)nationaal op de kaart te zetten;*
- *de meest effectieve nationale en internationale strategie vast te stellen waarmee voor Den Helder zo veel mogelijk nationale en Europese middelen worden verworven die beschikbaar komen voor de transitie naar een duurzaam beheer en exploitatie van de Noordzee.*

In de doelstelling 'Duurzame economie' worden tevens zorg en wellness als economische dragers genoemd. Zorg is voor de eigen inwoners en die uit de regio in de eerste plaats van elementair belang en een primaire levensbehoefte. In de tweede plaats vormt het een belangrijke sociaal-economische pijler van lokaal en regionaal belang. Wellness echter heeft vooral een toeristische oriëntatie. In het toeristisch beleid van de gemeente neemt wellness geen belangrijke plaats in, omdat Den Helder zich hiermee onvoldoende kan onderscheiden van andere toeristische (kust)gemeenten. Het onderscheidend vermogen van Den Helder op het gebied van toerisme ligt veel meer op het vlak van cultuurhistorie en watersport. Wat betreft wellness wordt in de structuurvisie dan ook geen uitwerking gegeven aan de doelstelling uit de Strategische Visie.

Doel 2: Maatschappelijke betrokkenheid: geen opgave in de Structuurvisie.

Maatschappelijke betrokkenheid is de kern van de samenleving. Het gaat om toegang tot sociaal-culturele en welzijnsvoorzieningen, onderwijs, werk en huisvesting.

In de ruimtelijke ordening komt dat praktisch gezien neer op de zorg voor het openbaar domein; toegankelijkheid, bereikbaarheid, zichtbaarheid, veiligheid, onderhoud en beheer. Maar ook op het wegen van het gemeenschappelijk belang van ruimteclaims, het sturen op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen zoals het aanbieden en juist situeren van (onderwijs)voorzieningen. De ruimtelijke ordening is in die zin een dienstbaar instrument.

Maatschappelijke betrokkenheid is een belangrijk onderdeel van het wijkgericht werken in Den Helder. Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken samen aan wijkontwikkelingsplannen, waarin de aandacht uitgaat naar zowel fysieke als sociaal-maatschappelijke verbeteringen in de wijk: transformatieopgaven en andere ruimtelijke ontwikkelingen op wijk- en buurtniveau, het verbeteren van het beheer en onderhoud, en het toevoegen van sociale voorzieningen en culturele programma's aan de buurt. Maatwerk en betrokkenheid zijn hierbij onmisbare voorwaarden, waarmee tot een geheel eigen profilering van buurten en wijken kan worden gekomen.

Bevordering van maatschappelijke betrokkenheid heeft dus vooral een sociale en ruimtelijke dimensie op wijk- en buurtniveau en deze is moeilijk te vertalen naar een ruimtelijke dimensie op het abstractere uitwerkingsniveau van de structuurvisie. Dit doel wordt daarom niet verder ingevuld in deze structuurvisie, maar de opgave kan wel verder worden verbijzonderd door in het kader van wijkgericht werken en de stedelijke vernieuwingsopgaven bewuster toe te werken naar een eigen maatschappelijke en culturele profilering van buurten en wijken, vormgegeven door de bewoners zelf.

Doel 3: Goed wonen: van kwantiteit naar kwaliteit.

De afnemende bevolking in de regio Kop van Noord-Holland maakt de doelstelling van de Strategische Visie om op termijn weer terug te keren op een niveau van 60.000 inwoners in Den Helder niet reëel. Deze doelstelling gaat immers uit van groei, terwijl alle seinen op afname staan; daling van beroepsbevolking, afname van de traditioneel in Den Helder gevestigde werkgelegenheid (Defensie, visserij, offshore olie en gas), daling van leerlingenaantallen, dalende vraag naar woningen. Door adequaat te anticiperen op deze ontwikkelingen worden echter nieuwe kansen geboden waarmee de uitstroom van de (beroeps)bevolking een halt wordt toegeroepen.

Voor de toekomst zal nieuwe en andersoortige werkgelegenheid gevraagd worden; op het gebied van zorg, duurzame energie, mariene technologie en toerisme. De kennissector die dit moet faciliteren moet specifieke, op deze arbeidsvraag gerichte werknemers opleiden.

Zoals het erom gaat dat arbeidsvraag en –aanbod kwalitatief op elkaar moeten zijn afgestemd, zo zal ook het woningaanbod moeten passen bij de veranderende vraag. Mensen die in Den Helder (willen) wonen, moeten een huis kunnen vinden dat past bij hun omstandigheden en woonwensen. Dit betekent dat er bij herstructurering en nieuwbouw uitgegaan moet worden van bouwen naar behoefte, niet om zoveel mogelijk te kunnen bouwen, maar om de juiste kwaliteit woningen in de juiste omvang te kunnen bieden voor de doelgroepen die daarom vragen. Deze benadering vereist een andere manier van denken: van een op kwantiteit gerichte ontwikkeling naar een op kwaliteit gerichte ontwikkeling (zie ook onder het kopje Strategie Krimp).

Dit is een belangrijke toevoeging aan de doelstelling in de Strategische Visie die gericht is op een variëteit aan ruim opgezette, groene woonmilieus. Het vraagt om een bijstelling van de ambitie ten aanzien van bevolkingsgroei en om het bijstellen en (mogelijk) temporiseren van de woningbouwopgave. In het kader van de Nota Wonen 2009-2015 zal hier uitwerking aan gegeven moeten worden.

De nieuwe opgave is: in plaats van het streven om een vooraf ten doel gestelde bevolkingsomvang te bereiken de kansen benutten om de huidige uitstroom van de (beroeps)bevolking een halt toe te roepen. Deze kansen kunnen worden benut door op het gebied van wonen in te zetten op het bieden van kwaliteit in plaats van kwantiteit in het woningaanbod, en door het bijstellen en (mogelijk) temporiseren van de woningbouwopgave volgens het uitwerkingsplan van de Nota Wonen 2009-2015.

Doel 4: Toerisme: bijstelling voor Julianadorp aan Zee.

Toerisme is, met circa 1 miljoen overnachtingen per jaar een grote bedrijfstak in Den Helder en een belangrijke economische pijler. De beoogde weg naar professionalisering, verbreding en profilering van het toeristisch-recreatief product van Den Helder op basis van de Nota Toerisme&Recreatie is ingezet.

Samenhang, beleving en kwaliteit staan daarbij centraal. De sterkten en kansen voor toerisme in Den Helder liggen enerzijds in een historische stad aan zee met een spannend verleden en anderzijds in een badplaats in een natuurlijk, open landschap. Beide hebben een verschillende uitstraling en samen zenden zij weliswaar geen eenduidig beeld uit naar potentiële (nieuwe) bezoekers, ze vertonen echter wel de veelzijdigheid die de stad te bieden heeft en maken dat Den Helder zich kan onderscheiden van andere plaatsen aan de kust. Den Helder heeft dit vertaald in een drietal toeristische profielen die gelijktijdig tot uitvoering worden gebracht:

1. Spannend Den Helder: Den Helder als sportieve outdoor- en (cultuur)historische bestemming, de focus ligt bij het (cultuur)historisch erfgoed, outdooractiviteiten en sportieve evenementen;
2. Maritiem Den Helder: Den Helder als aantrekkelijke watersportstad, de focus ligt op het integreren van de aanlegplaatsen in het toeristisch-recreatief product van Stadshart en Willemsoord, het realiseren van voorzieningen en het aansluiten bij het toeristisch-recreatief netwerk;
3. Gezond Den Helder: Den Helder als natuurlijke en gezonde familiebadplaats, de focus ligt op kwaliteit van de toeristische voorzieningen en de omgeving en is vooral gericht op Julianadorp aan Zee.

Wat betreft het laatste punt geeft de Structuurvisie een nieuwe ruimtelijke invulling aan het toekomstig toeristische product in Julianadorp aan Zee. Concentratie van toeristisch-recreatieve functies langs de Zanddijk is het meest kansrijk, vooral wanneer dit onderdeel uitmaakt van een integrale gebiedsontwikkeling van Julianadorp aan zee en de binnenduintrand samen. In opdracht van de Provincie wordt hier reeds aan gewerkt door de ILG Gebiedscommissie Kop van Noord-Holland in samenwerking met de betrokken gemeenten. Voor concentratie langs de Zanddijk wordt ook gekozen om daarmee het open karakter van en vrije zicht op de Koegraspolder vanaf de Van Foreestweg te behouden.

Met deze keuze wordt afgeweken van de Structuurvisie Julianadorp aan Zee waarin wordt ingezet op een toeristische ontwikkeling langs de Van Foreestweg.

De bijstelling van de opgave is: inzetten op een concentratie van toeristische functies langs de Zanddijk als onderdeel van een integrale gebiedsontwikkeling Julianadorp aan Zee en binnenduintrand. Hierbij gaat het om de kuststrook tussen Mariëndal en de Callantsogervaart.

Doel 5: Centrum: Willemsoord als raakvlak tussen stad en haven en tussen stad en zee.

De verbetering van het stadshart is van belang voor bewoners van de stad, de marine, de haven, bewoners van de regio en bezoekers. Willemsoord vormt daarbij de schakel tussen stad en haven, in gebruik en betekenis maar ook letterlijk door nieuwe verbindingen en routes. In functionele zin is Willemsoord de locatie waar de relatie wordt gelegd tussen enerzijds de haven met haar nieuwe maritieme en mariene technologieën en anderzijds de kennisinstellingen die op en rond Willemsoord een plaats krijgen. In fysiek-ruimtelijke zin moet er nadrukkelijk meer aandacht worden besteed aan de verbindingen tussen stad en haven en stad en zee, waarbij de haven vanuit de stad voelbaar, zichtbaar en bereikbaar moet worden gehouden. Daar waar mogelijkheden liggen om de verbindingen te leggen, moeten deze worden benut en in ruimtelijke uitwerkingen worden geborgd. Ook een juiste situering en verdeling van stedelijke voorzieningen over het stadshart en Willemsoord is hierbij van groot belang, want dit bepaalt hoe de stedelijke ruimten en verbindingen worden gebruikt.

Dit betekent geen bijstelling van de opgave, maar aanscherping in functionele en fysieke zin.

De aanscherping van de opgave is: Willemsoord vervult een cruciale rol als raakvlak tussen stad en haven en tussen stad en zee. Kennisinstituten en daarmee samenhangende short stay-accomodaties krijgen op en rond Willemsoord een plaats, en waar dit kan wordt openbaar domein veilig gesteld in de planuitwerkingen om daarmee de fysieke verbindingen tot stand te brengen.

Doel 6: Infrastructuur: gemeentelijk verkeer- en vervoerplan.

Den Helder vervult een centrumpositie in de regio en functioneert als doorvoerhaven naar Texel. Dat vraagt om een goede regionale bereikbaarheid en vlotte verbindingen. De Monitor heeft de knelpunten in het huidige verkeersnetwerk van Den Helder in beeld gebracht: congestie bij het knooppunt N9-N99, verstopping van de stad door TESO-verkeer, onveiligheid en congestie in de verbinding tussen Julianadorp en Den Helder, en onvoldoende oost-west verbindingen in het langzaam verkeersnetwerk.

De knelpunten hangen sterk met elkaar samen en vragen om een visie op de gehele verkeersstructuur waarmee tot samenhangende oplossingen wordt gekomen. Omdat een op onderzoek gefundeerde visie ontbreekt kunnen er in de Structuurvisie nu geen keuzes gemaakt worden.

De nieuwe opgave is: het ontwikkelen van een gemeentelijk verkeer en vervoerplan, op basis van de ruimtelijke ontwikkelingen die in de Structuurvisie zijn aangegeven, en als thematische uitwerking van de Structuurvisie.

Stelling Den Helder: integrale visie en aanpak

Uit de analyse komt naar voren dat de Stelling als historische groene gordel van formaat in de stad veel meer kan betekenen voor zowel bewoners, bezoekers van de stad als voor de lokale economie. Het vraagt om een nadere definiëring van de gebruikswaarde en -mogelijkheden die de Stelling met haar forten, liniewal en schootsvelden biedt. Een evenwichtige mix van mogelijke nieuwe functies voor De Stelling doet recht aan de verschillende betekenissen van De Stelling voor de stad: sociaal-cultureel (ontmoetingsplaats, jeugd en educatie), cultuurhistorisch (museaal), toeristisch (evenementen, gebruik groen en water), en economisch (maritieme bedrijvigheid, experimenteerruimte, broedplaats, congresruimte). Daarnaast moeten ook de forten West- en Oostoever weer met de rest van de Stelling verbonden worden door herontwikkeling van het gedeelte Om de Stelling te maken tot een visitekaartje en een symbool van de stedelijke vernieuwing van de stad is een samenhangend kader en een integrale aanpak voor de (her)ontwikkeling van de onderdelen van de Stelling nodig. Hier zal een verband worden gelegd met het stadscentrum en Willemsoord omdat deze gebieden tezamen onderdeel zijn van de oorspronkelijke verdedigingswerken van de stad en samen ook onderdeel zijn van het Beschermd Stadsgezicht van Den Helder.

De nieuwe opgave is: uitwerken van een samenhangend kader resulterend in een integrale aanpak voor de herontwikkeling van de Stelling Den Helder.

Dirksz. Admiraal/De Dogger:

De lokatie Dirksz. Admiraal/De Dogger is een voorbeeld van niet geplande concentratie van sociaal maatschappelijke voorzieningen en bedrijvigheid met een bovenlokale betekenis. Op deze wijze is een regionaal voorzieningencluster ontstaan met scholen, kerken, brandweer en politie, het stadhuis, een tennispark, de rijksinrichting Doggershoek en voor de toekomst een nieuw ziekenhuis.

Het gebied mist een heldere profilering en programmering, waarmee het zich verder kan ontwikkelen als een herkenbaar centrum van regionale sociaal-maatschappelijke voorzieningen, met het nieuwe ziekenhuis als motor. Daarbij hoort een verbetering van de bereikbaarheid van het gebied, een betere oriëntatie op station Den Helder Zuid en een goede inbedding in de omgeving (aanliggende wijken, De Stelling, De Nollen).

De nieuwe opgave is: het opstellen van een ontwikkelingsvisie regionale voorzieningenlocatie Dirksz. Admiraal / De Dogger.

Strategie Krimp

De Nota Wonen 2009 van de gemeente Den Helder stelt onder meer :

“Groeidenken staat de aanpak van het vraagstuk van bevolkingsdaling in de weg. Acceptatie en erkenning van krimp zijn niet hetzelfde als lijdzaam toezien hoe een gemeente of regio in een neerwaartse spiraal terecht komt. Erkenning van krimp is wel het loslaten van de gedachte dat de

daling omgebogen kan worden in nieuwe groei. Acceptatie van krimp betekent niet stoppen met investeren, maar anders investeren, zodanig dat dit bijdraagt aan de leefbaarheid van het gebied”

In de rapportages van het Topteam Krimp over de krimpregio's in Groningen, Limburg en Zeeland wordt gesteld dat het van belang is om duidelijk onderscheid te maken in enerzijds reguliere demografische ontwikkelingen en anderzijds bevolkingskrimp om daarmee te kunnen aangeven welke opgaven krimpgerelateerd zijn. Reguliere ontwikkelingen gaan over veranderingen in de bevolkingssamenstelling (meer ouderen, minder jongeren), waarop met reguliere transformatieopgaven in het woningaanbod moet worden ingespeeld. Dit zijn ontwikkelingen die ook in niet-krimpemde gemeenten spelen. Bevolkingskrimp betekent een structurele afname in inwoners en huishoudens die tot vraaguitval, leegstand en vertrek van voorzieningen leidt en die vraagt om sloop- en herstructureringsopgaven (krimpgerelateerd), In Den Helder is de bevolkingsafname reeds vanaf 2002 aan de gang en leidt, in combinatie met landelijke demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, tot een situatie van krimp. Onderwijs en andere voorzieningen komen onder druk te staan. De opgaven waarvoor Den Helder staat in de periode tot 2020 moeten dan ook zijn ingegeven door krimp.

Met dit in het achterhoofd en vanuit het belang van Den Helder als centrumgemeente geredeneerd wordt een beleidsstrategie volgens vier sporen geformuleerd:

1. Vernieuwen van de economie: kenniseconomie en vrije tijds economie.

Noord Holland Noord heeft de ambitie om de duurzame counterpart van de Metropoolregio Amsterdam te willen zijn. Daarvoor ontwikkelt zij een eigen economische dynamiek. Den Helder speelt een belangrijke rol in het tot stand brengen van een duurzame kenniseconomie met de ontwikkeling van de Groene Stroomhaven en het kenniscluster Maritime Campus Netherlands (offshore-olie en gas, offshore-wind, offshore farming). Hierin wordt de samenwerking tussen onderwijs- en onderzoeksinstituten en ondernemers bevorderd. Daarnaast biedt de vrijetijdsindustrie veel perspectief.

2. Regionale aanpak

De vestigingsvoorwaarden voor deze nieuwe economie, maar ook voor de bestaande economische dragers, zijn regionaal van aard: de woningmarkt, de arbeidsmarkt en de bundeling van bovenlokaal onderwijs, zorg en cultuur..

Den Helder heeft de positie van centrumgemeente in de regio, maar is tegelijkertijd ook vrijwel de enige gemeente in de regio die met een structureel afnemende bevolking te maken heeft. Het voorzieningenniveau dat Den Helder nu voor haar eigen inwoners en die van de regio biedt kan alleen in stand blijven wanneer daar een voldoende kritische massa bij hoort voor wat betreft inwoners en arbeidsplaatsen. De trend is nu dat een deel van de benodigde kritische massa in Den Helder weglekt naar de eigen regio maar ook naar andere regio's: bewoners en werkenden in Den Helder die elders hun woonwensen het beste vervult zien. De huidige zuigkracht van de woningmarkt in de omliggende gemeenten en regio's leidt er vooral toe dat woningzoekenden, vooral in het midden- en hogere segment, hun heil buiten Den Helder zoeken. Dit vraagt er dan ook om dat, meer dan voorheen het geval is geweest, de woningmarkt regionaal wordt beschouwd en afgestemd. Daarmee wordt voorkomen dat gemeenten elkaars woningmarkt en voorzieningenniveau ondermijnen. De gemeenten in de regio Kop van Noord-Holland werken hier reeds in samen op basis van het regionaal woningmarktonderzoek 2009 van de regio Kop van Noord-Holland. Complementariteit in woonmilieus en woningbouwopgaven tussen krimpemde gemeenten en niet- krimpemde gemeenten zal een belangrijk uitgangspunt moeten zijn in de te actualiseren Regionale Woonvisie. En ook woningcorporaties zullen onderling solidair moeten zijn in elkaars ontwikkelopgaven.

3. Terugtrekken naar de kern: nieuwbouw en voorzieningen clusteren

Verdichting van het bestaand stedelijk gebied, met name in de kern, is primair het uitgangspunt om de stad aantrekkelijk en gezond te maken. Voor Den Helder betekent dit dat de prioriteit ligt bij de herstructurering van het stadshart boven bouwlocaties in het buitengebied of buiten het stadshart. Prioriteit voor de aanpak van het stadshart past in het streven om de centrumpositie van Den Helder in de regio te verstevigen.

Als tweede prioriteit volgt het vernieuwen van de bestaande woningvoorraad (en openbare ruimte) in de wijken.

Gewaakt moet worden voor regionale en binnen-gemeentelijke concurrentie van woningbouwplannen.

4. Kwaliteit in plaats van kwantiteit

Aanpak en beheer van de wijken vraagt om een profilering ten opzichte van elkaar – voor welke doelgroep zijn ze geschikt, en waarin onderscheiden ze zich van elkaar, waaruit bestaat het aanbod van woonomgevingen, waar komt ruimte vrij en hoe kan die het beste worden benut. Het gaat over de woningtypes, over sloop/nieuwbouw en het mogelijk maken van wooncarrières, maar ook over het voorzieningenaanbod en de omgevingskwaliteit. Kwaliteit in plaats van kwantiteit wordt belangrijk.

Den Helder staat voor herstructureringsopgaven. Deze staan zowel voor de periode tot 2020 als de periode daarna in het teken van krimp. In de periode tot 2020 zal vooral ingezet worden op het realiseren van een vraaggericht aanbod van woningen (woningen in het (goedkopere) middensegment en nultredenwoningen voor ouderen), het ontwikkelen van duidelijk onderscheidende woonmilieus en het verbeteren van de doorstroming,. Vanaf 2020, wanneer de krimpsituatie zich naar verwachting sterker doet voelen doordat dan ook het aantal huishoudens afneemt, zal de transformatieopgave ook voortkomen uit een dalende woningbehoefte en bestaan uit sloop van woningen en herontwikkeling van de vrijkomende ruimte.

3. Visie

3.1. Drie domeinen

De beschrijving van de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de stad is sterk ingegeven door de (bijgestelde, aangescherpte, en nieuwe) opgaven die in hoofdstuk 2 zijn verwoord. De beschrijving van de visie is niet opgezet volgens de traditionele lagenbenadering, maar er is gekozen voor een benadering die uitgaat van functionele netwerken. Een functioneel netwerk in de stad geeft de plekken in de stad aan die er tezamen voor moeten zorgen dat de economie van de stad goed kan functioneren, het woon- en leefklimaat voor inwoners op orde is, of de stad aantrekkelijk maakt voor bezoekers. Er worden in de structuurvisie drie domeinen onderscheiden, die elk een samenhangend functioneel geheel vormen:

1. het Bewonersdomein;
2. het Maritiem domein;
3. het Bezoekersdomein.

Het bewonersdomein gaat over de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Wanneer het maritiem domein en ook het bezoekersdomein op orde zijn zorgt dat ervoor dat de economische potenties van de stad ten volle kunnen worden benut. De domeinen brengen de gelaagdheid en onderlinge samenhangen in de stedelijke structuur in kaart. Ze staan niet los van elkaar, maar overlappen elkaar in functionele en ruimtelijke zin en hebben elkaar nodig om van Den Helder een stad te maken met een duurzame gezonde economie waar het goed wonen en werken is. De meeste doelen worden door meerdere domeinen bediend.

∇ doel	domein	bewoners	maritiem	bezoekers
Duurzame economie			x	x
Maatschappelijke participatie		x		
Goed wonen		x		
Toerisme				x
Stadshart-Willemsoord		x	x	x
Infrastructuur		x	x	x

De domeinenbenadering sluit daarmee goed aan bij de strategie die de gemeente Den Helder wil voeren om in te spelen op de demografische ontwikkelingen die de regio op de langere termijn te wachten staan. Deze strategie bestaat uit 2 hoofdlijnen:

1. zorgen voor een kwaliteitsimpuls op het gebied van wonen en leven
2. het maximaal benutten van de economische potenties, met name die van de haven, de kennissector en het toerisme.

In dit hoofdstuk wordt per domein de visie uiteengezet. Voor ieder domein is een kaart opgenomen. De drie kaarten over elkaar heengelegd leiden tot de structuurvisiekaart.

3.2 Bewonersdomein

Het bewonersdomein omvat alle gebieden in Den Helder die er samen voor moeten zorgen dat er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Prettig wonen gaat in de eerste plaats over de kwaliteit van het woningaanbod en van de directe woonomgeving. Een goed leefklimaat wordt vooral bepaald door het voorzieningenniveau en de omgevingskwaliteit. In het bewonersdomein gaat het om:

- wonen en woonomgeving;
- de voorzieningen;
- Stadshart en Willemsoord;
- Stelling Den Helder;
- de landschappelijke omgeving.

Wonen en woonomgeving

De afname van de bevolking van Den Helder betekent een afname van het aantal te bouwen woningen. Op basis van het Regionaal Woningmarktonderzoek Kop van Noord-Holland (bureau

Companen, 9 januari 2009), de Nota Wonen van 2009, en afspraken in regionaal verband gaat Den Helder uit van een lagere woningbouwopgave dan voorzien ten tijde van de Nota Wonen uit 2003. Op basis van dit gegeven zal voor de komende jaren moeten worden bezien of en zo ja op welke wijze de woningbouwopgave voor Den Helder zal moeten worden getemporiseerd.

Belangrijker dan het aantal te bouwen woningen is de kwaliteit van het woningaanbod. In een krimpende situatie moet deze gericht zijn op de vraag. De komende jaren zal er meer vraag zijn naar kleinere woningen door starters en door ouderen, waaronder zogenoemde nultredewoningen, en minder vraag naar middeldure en duurdere gezinswoningen. Hier komt bij dat een deel van de woningvoorraad niet meer aan de eisen van deze tijd voldoet. Den Helder wil hier samen met de woningcorporaties op inspelen. Het betekent een belangrijke sloop-nieuwbouwopgave in de wijk Nieuw Den Helder en in het Stadshart. In het kader van het uitwerkingsplan van de Nota Wonen 2009-2015 wordt voor de komende jaren periodiek de verdeling van de woningbouwopgave over de wijken bezien in het licht van de actuele ontwikkelingen van dat moment. Ook nieuwe, bijzondere woonmilieus worden hierbij betrokken.

In het licht van demografische ontwikkelingen is Den Helder een stad die de aandacht primair gaat richten op het verbeteren van de kwaliteit van het bestaand stedelijk gebied, boven het uitbreiden van de stad met nieuwe woongebieden. Dit betekent een inzet op stedelijke vernieuwing voor die delen van Den Helder die dit het hardst nodig hebben: het Stadshart en Willemsoord, en de wijk Nieuw Den Helder.

De stedelijke vernieuwing heeft een fysieke en een sociale kant. Fysiek zal het aanzicht en de kwaliteit van woningen en panden met name in het Stadshart en Nieuw Den Helder moeten worden verbeterd. Door middel van het stimuleren van gevelrenovaties in het Stadshart, het stimuleren van particuliere woningverbetering en sloop van verouderde woningen ten behoeve van nieuwbouw wil Den Helder de komende jaren een belangrijke slag maken met de in deze gebieden benodigde fysieke verbeteringen. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de gelden die jaarlijks in het kader van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) door het Rijk beschikbaar worden gesteld. Deze gelden moeten worden besteed aan fysieke verbeteringen.

Stedelijke vernieuwing heeft ook een sociaal gerichte aanpak nodig om tot kwalitatieve wijken te komen waar het prettig en veilig wonen is. Den Helder wil, met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning als wettelijk kader, bewoners in de wijk Nieuw Den Helder stimuleren tot integratie, participatie, ondernemerschap en zelfredzaamheid. Te denken valt aan het klussen aan de eigen woning, ander gebruik van de openbare ruimte (bijvoorbeeld wijkuintjes), (tijdelijk) gebruik van leegstaande panden of braakliggende terreinen of kleinschalige bedrijvigheid. In feite gaat het hier ook om sociale stijging van bewoners. Het komt de kwaliteit van wijken ten goede als de voorzieningen en de netwerken er zijn om deze stijging voor zoveel mogelijk mensen mogelijk te maken.

Klimaatbeleid

In het Klimaatakkoord dat de gemeente met het Rijk heeft gesloten speelt een duurzame renovatie van de bestaande woningvoorraad en duurzaam bouwen een grote rol, met als doel om tot belangrijke energiebesparing en beperking van de CO₂-uitstoot te komen. De aanpak zal gericht zijn op na-isolatie van woningen (vloer-, dak- en muurisolatie, dubbel glas), en op de toepassing van duurzame energievoorziening-systemen, met name in nieuwbouwsituaties. Den Helder conformeert zich aan de landelijke doelstelling om in 2025 de uitstoot van CO₂ binnen de gemeentegrenzen met de helft te verminderen ten opzichte van 1990. ook is het doel om in 2020 minimaal 20% van de totale energiebehoefte te vervullen met duurzame energiebronnen. De ambitie is om in 2030 voor 50% gebruik te maken van duurzame energie. Huishoudens moeten hier een belangrijk deel van voor hun rekening nemen. Den Helder wil vierjaarlijkse uitvoeringsprogramma's opstellen voor de uitvoering van haar klimaatbeleid.

Voorzieningen

Een goed woon- en leefklimaat wordt ook voor een belangrijk deel bepaald door beschikbare voorzieningen die zo goed mogelijk zijn afgestemd op de behoefte van verschillende bevolkingsgroepen. Gelet op de gedifferentieerde samenstelling van de bevolking in Den Helder, en vanwege de centrumfunctie die Den Helder in de regio vervult, is een breed en toegankelijk voorzieningenpakket nodig op de terreinen van winkels, zorg, welzijn, onderwijs, jeugd, sport, kunst en cultuur.

Dit voorzieningenpakket moet zijn gebaseerd op enerzijds een sociaal-maatschappelijke toekomstvisie, anderzijds op een ruimtelijke toekomstvisie. Uitgangspunt in de structuurvisie is dan ook dat de gewenste ontwikkelingen op sociaal terrein gefaciliteerd moeten worden door een bijpassende ruimtelijke ontwikkeling. Hiermee wordt bedoeld dat, afhankelijk van de karakteristieken van een wijk, de juiste welzijnsvoorzieningen op de juiste plek worden geboden. Zo zullen de aangeboden voorzieningen in een wijk met veel senioren verschillen van de voorzieningen in een gezinswijk.

De voorzieningen moeten voor alle inwoners goed bereikbaar zijn. De situering wordt bepaald door schaalgrootte en verzorgingsgebied van een voorziening. Basisscholen en welzijnsaccommodaties (zoals zorgbureau's, multifunctionele centra) zijn over de wijken en buurten verdeeld, maar het is niet per definitie zo dat deze in alle wijken (evenredig) vertegenwoordigd moeten zijn. Voorzieningen met een stedelijk of regionaal verzorgingsgebied zijn meestal op één plek te vinden (ziekenhuis, schouwburg, stadhuis, bibliotheek, middelbaar en hoger onderwijs), en soms ook in een concentratie van voorzieningen op deze schaal.

In Den Helder zijn en blijven de stedelijke voorzieningen in de eerste plaats geconcentreerd in het Stadshart en op Willemsoord, met name op het gebied van winkel- en horeca-aanbod, kunst en cultuur. Zorg- en onderwijsfuncties en religieuze voorzieningen met een stedelijke of regionale oriëntatie zullen in Den Helder zoveel mogelijk worden geconcentreerd op de locatie Dirksz. Admiraal / De Dogger. Deze locatie ligt centraal binnen het gehele grondgebied van Den Helder.

In het volgende wordt op de diverse voorzieningen ingegaan.

Onderwijs en multifunctionele voorzieningen

Kwalitatief hoogwaardig onderwijs vraagt om kwalitatief hoogwaardige onderwijsgebouwen. Bovendien zullen onderwijsvoorzieningen zo dicht mogelijk bij de woonomgeving van zoveel mogelijk leerlingen moeten liggen. De huidige maatschappij eist dat zorg voor kinderen en de werksituatie van ouders goed op elkaar worden afgestemd. Het is wenselijk dat ouders kunnen participeren op de arbeidsmarkt en dat kinderen in iedere Helderse wijk de hele dag kunnen deelnemen aan activiteiten naast school (dagarrangementen). Aandachtspunt daarbij is de demografische ontwikkeling dat landelijk de leeftijdscategorie 0-20 jaar krimpt. De belangrijkste uitdaging is om te blijven voorzien in goed en toegankelijk onderwijs voor alle kinderen, ongeacht in welke kern of stadswijk zij wonen.

Belangrijk is om veranderingen in de vraag en het onderwijsaanbod in de toekomst continu te blijven monitoren. Een landelijke trend is de zogenaamde Brede School, waarbij verschillende functies van onderwijs, opvang, sport, cultuur en educatie samengevoegd kunnen zijn. Den Helder ontwikkelt haar eigen visie op Brede School-ontwikkeling waarbij uitgegaan wordt van acht scholenclusters die, al of niet in één gebouw, samenwerken onder de noemer van Brede School.

Waar het sociaal-maatschappelijke voorzieningen (ook andere dan scholen) betreft, streeft Den Helder ernaar deze in vier multifunctionele accommodaties (MFA's) onder te brengen. Er is ingezet op spreiding van de multifunctionele centra over vier wijken van Den Helder: Stad binnen de Linie, Nieuw Den Helder, de Schooten en Julianadorp. Inhoudelijk worden deze accommodaties geënt op de specifieke behoeften van de wijk.

Sportvoorzieningen

Den Helder zet in op behoud van de huidige spreiding van sportparken over de stad. Sportvelden worden niet verplaatst en blijven zoveel mogelijk op hun huidige plek. Dit zorgt voor een toegankelijk en lokaal aanbod van sportmogelijkheden. Uitzondering hierop vormt het sportcomplex De Dogger. De sportclubs hier worden verplaatst naar sportpark De Linie en de velden worden gebruikt om het nieuwe ziekenhuis te vestigen.

Met het oog op de groei van individuele sportbeoefening zal Den Helder zich de komende jaren meer gaan richten op de ongeorganiseerde sportbeoefening. Daarin wordt de (groeiende) vraag naar sportmogelijkheden op openbare plekken in de gemeente meegenomen. Dit betreft voorzieningen die eerder niet of niet primair als voorzieningen -gerelateerd aan sport en bewegen- werden aangemerkt, zoals (fiets)paden, openbare sportparken, het Cruiff Court, de Stelling, en het strand- en duingebied.

Het ontwikkelen en uitbreiden van Den Helder als watersportgemeente is zowel vanuit het oogpunt van sport als vanuit toeristisch/recreatief oogpunt van belang. De ruimtelijke implicaties hiervan hebben betrekking op zee, haven en binnenwateren.

Kindvriendelijke stad

Den Helder stelt zich ten doel een Kindvriendelijke Stad te zijn (de 'Child Friendly City' komt voort uit het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, 1989). Kindvriendelijk beleid kent vier pijlers:

- kinderen en jongeren moeten zelfstandig en veilig van de openbare ruimte gebruik kunnen maken.
- via veilige wandel- en fietsroutes of openbaar vervoer moeten scholen, buurthuizen, sportverenigingen en andere voorzieningen makkelijk te bereiken zijn voor kinderen en jongeren.
- kinderen en jongeren voelen zich welkom en worden aangemoedigd om op diverse manieren deel te nemen aan de samenleving, zo nodig met ondersteuning.
- voorzieningen moeten tegemoet komen aan de belevingswereld van kinderen en jongeren.

Het speelbeleid is volop in beweging, net als de jeugd zelf. Speelbehoeften van kinderen en jongeren veranderen. Nieuwe ontwikkelingen die daarop inspelen zijn: het creëren van speelaanleidingen door de aanleg van 'speeloases', 'speellinten' en het thema 'natuurlijk spelen' (spelen in het groen).

Om dit beleid uit te voeren geeft Den Helder bij haar ruimtelijke ontwikkeling invulling aan de uitgangspunten van de Kindvriendelijke Stad. Met name in de stedelijke vernieuwingsgebieden (stadshart, Willemsoord en Nieuw Den Helder) zal zich dit manifesteren.

Regionale voorzieningencluster Dirksz. Admiraal / De Dogger

De lokatie Dirksz. Admiraal/De Dogger is een voorbeeld van niet geplande concentratie van sociaal maatschappelijke voorzieningen en bedrijvigheid met een bovenlokale betekenis. Op deze wijze is een regionaal voorzieningencluster ontstaan met scholen, kerken, brandweer en politie, het stadhuis, een tennispark, de rijksinrichting Doggershoek en voor de toekomst een nieuw ziekenhuis.

Ten behoeve van een heldere profilering en programmering van dit gebied onderzoekt Den Helder de komende jaren of het wenselijk en mogelijk is om dit gebied verder te ontwikkelen als een herkenbaar centrum van regionale sociaal-maatschappelijke voorzieningen, waarbij het nieuwe ziekenhuis als motor kan functioneren. Daarbij hoort een verbetering van de bereikbaarheid van het gebied, een betere oriëntatie op station Den Helder Zuid en een goede inbedding in de omgeving (aanliggende wijken, De Stelling, De Nollen).

Kunst en Cultuur

Voor kunst- en cultuurvoorzieningen kiest Den Helder niet voor een algemene beleidslijn van concentratie of spreiding. Dit is afhankelijk van de aard en het verzorgingsgebied van deze voorzieningen. Het culturele zwaartepunt betreffende stedelijke en regionale functies ligt in het stadshart en op Willemsoord: de Schouwburg, Marinemuseum, Reddingmuseum, Kunsthal en Kunstuitleen, de bibliotheek. Maritieme cultuurhistorie vindt zijn plek op Willemsoord. Daarnaast vinden tal van culturele activiteiten en initiatieven veelal hun plaats in de stad binnen de linie, en wordt erop ingezet dat ook culturele voorzieningen voor jongeren, waaronder experimenteerruimten, hier hun plek kunnen vinden.

Voorzieningen met een lokale uitstraling en betekenis kunnen ook goed in de wijken floreren. Het Helderse cultuurbeleid legt -naast de impliciete oriëntatie op het stadshart- ook prioriteit bij de ondersteuning van amateurkunst en diverse andere initiatieven (evenementen, de 1%-regeling e.a.) die culturele betrokkenheid en participatie in een meer gemeentebreed perspectief plaatsen. Ruimtelijke tendensen zijn hierin niet afleidbaar. Wel kennen de grotere culturele initiatieven en activiteiten een blijvende oriëntatie en concentratie op Stadshart/Willemsoord en -in ruimere zin- het gebied binnen de stelling. Duidelijk is ook dat terugkerende evenementen, de introductie van nieuwe culturele initiatieven en evenementen en de opname van kunst in ruimtelijke- en bouwprojecten, allen effect hebben op het gebruik en de indeling van de openbare ruimte. (Amateur)kunst en culturele activiteiten moeten zich zichtbaar manifesteren in de stad. Zij bepalen daarmee mede het imago en de beeldkwaliteit van de stad.

Verzorging

De vergrijzing van de samenleving vraagt om het anticiperen op de nodige voorzieningen voor verzorging en verpleging. Landelijk wordt meer en meer ingezet op het langer zelfstandig thuis blijven

wonen van ouderen met een zorgbehoefte. Gemeenten geven hier uitvoering aan op basis van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) waarbij mensen geholpen worden in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Echter om langer zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen zijn voor dit doel meer geschikte woningen nodig. Het woonbeleid van Den Helder zet voor de komende jaren in op het realiseren van nieuwe, en het omvormen van bestaande woningen tot levensloopbestendige woningen en zogenoemde nultrredenwoningen voor ouderen of mensen met een handicap. Hierbij is het beleid dat deze woningen zoveel mogelijk in de buurt van zorgcentra worden geconcentreerd, om daarmee het verlenen van zorg aan huis door zorgaanbieders te vergemakkelijken.

Stadshart en Willemsoord

Een goed winkelgebied is van belang voor het bewonersdomein. In het Uitwerkingsplan Stadshart is de concentratie van het winkelgebied als doelstelling opgenomen. Hiertoe worden twee kernwinkelgebieden ontwikkeld: één gebied grenzend aan het Julianaplein, de parkzone en de stationsomgeving en één gebied als verbinding tussen centrum en Willemsoord op de kop van de Beatrixstraat. Beide gebieden staan met elkaar in verbinding via de Keizerstraat.

Ook de verbinding tussen haven en stad maakt onderdeel uit van de plannen voor het Stadshart. Den Helder besteedt de komende jaren specifiek aandacht aan de relatie haven en stad, waarbij zicht op de haven en het zeegat worden geborgd. Op deze wijze ontstaan voor bewoners meer mogelijkheden om de haven en de zee te beleven.

Stelling Den Helder

De Stelling Den Helder kan een belangrijke bijdrage leveren aan de identiteit van Den Helder. Vele buurten grenzen aan de Stelling Den Helder, maar bewoners lijken niet sterk betrokken bij dit gebied. Wanneer de Stelling Den Helder meer gebruiksmogelijkheden gaat bieden voor bewoners van de aanliggende buurten, zal de betrokkenheid worden vergroot en dit kan ertoe leiden dat bewoners komen tot nieuwe initiatieven en activiteiten in de openbare ruimte en de forten van de Stelling. Daarbij valt te denken aan tal van gebruiksmogelijkheden en te organiseren buurtactiviteiten in de forten of de openbare ruimte van de Stelling. Daarnaast kan de Stelling Den Helder onderdeel uitmaken van recreatieve rondjes in en om de stad binnen de Linie. Hiervoor is het van belang dat nieuwe routes over de Stelling de verbinding leggen met Fort Oostoever, zodat de Stelling als één gebied kan worden ervaren en gebruikt. Deze vanuit de bewoners geredeneerde benadering van de gebruiksmogelijkheden die de Stelling kan bieden, zal onderdeel uitmaken van een integrale, samenhangende aanpak voor de Stelling Den Helder.

De landschappelijke omgeving

Den Helder wordt gekenmerkt door een rijkdom aan natuurgebieden in en om de stad. Dit vormt een belangrijke kwaliteit voor de leefbaarheid van de stad en voor de woonomgeving. Bovendien vormt het open landschap van de Koegraspolder een grote kwaliteit voor het bewonersdomein. De openheid van het gebied biedt een gevoel van rust, ruimte en weidsheid.

De openheid van het landschap wordt in stand gehouden door de in het gebied aanwezige agrarische ondernemingen/bollenbedrijven. Gezien het belang van het in stand houden van het open landschap voor de kwaliteit van de leefomgeving, is het zo goed mogelijk faciliteren en planologisch vastleggen van de functie van agrarische bedrijfsvoering/bollenteelt van belang. In de ontwerp-Structuurvisie van de Provincie is de Koegraspolder als bollenconcentratiegebied aangewezen.

Echter, gezien de huidige ontwikkelingen van nevenactiviteiten naast de agrarische bedrijfsvoering en schaalvergroting met bijbehorende grotere bollenschuren en de in de toekomst verwachte ontwikkelingen in de bollensector is het verstandig om samen met de betrokken partijen te komen tot een nieuwe visie op het functioneel gebruik en de aanblik van het open gebied van de Koegraspolder voor de langere termijn. Op deze wijze kan Den Helder de openheid en landschappelijke kwaliteit van de Koegraspolder ook veiligstellen voor de toekomst.

3.3. Maritiem domein

Voor het maritiem domein zijn in ruimtelijke zin van belang de zee, de haven, de marinehaven, Stadshart-Willemsoord, de bedrijventerreinen, de luchthaven en de forten van de Stelling Den Helder. Binnen dit domein is ook van belang de regionale en (inter)nationale positionering van Den Helder.

Gebiedsontwikkeling Haven

De haven van Den Helder heeft een unieke ligging ten opzichte van het Continentale Plat. De keuze voor de aanleg van de Groene Stroomhaven in Den Helder om de offshore energy-sector te faciliteren betekent een grote uitdaging voor Den Helder. Dit vraagt bestuurlijke regie en daadkracht, maar vraagt ook inzet van het bedrijfsleven en de betrokken Defensie-organisaties zoals de Koninklijke Marine. De keuze voor de Groene Stroomhaven komt tegemoet aan de duurzaamheidsambities van Rijk en Provincie, en voorziet tegelijkertijd in de gewenste verbreding van de economische basis in de Kop van Noord-Holland. Dit biedt tevens nieuwe kansen voor de vestiging van innovatieve bedrijven en onderwijsinstellingen in Den Helder.

De komende jaren wordt de gebiedsontwikkeling uitgewerkt met financiële haalbaarheidsanalyses en inpasbaarheid in (landelijke) wet- en regelgeving. Een opgave die gerealiseerd dient te worden door intensieve samenwerking met publieke en private partners.

In grote lijn bestaat de gebiedsontwikkeling van de haven uit drie fasen:

- tot 2015: benutten van de inbreidingsmogelijkheden in de bestaande haven (onderzoekslocatie, uitbreiding kadeflengte en kaderuimte) en verbetering van de verkeersdoorstroming op de bestaande routes naar de haven en TESO-veerhaven.
- Tot 2020: verplaatsing van de TESO-veerhaven naar de noord-oostzijde en een geringe havenuitbreiding (Groene Stroomhaven, 1^e fase), samen met een nieuwe ontsluitingsroute;
- Vanaf 2020: verdere havenuitbreiding aan de noord-oostzijde (Groene Stroomhaven, 2^e fase).

De verplaatsing van de TESO-veerhaven zorgt ervoor dat deze voor vakantiegangers naar en van Texel veel beter bereikbaar wordt en dat de huidige verkeersdruk op het Stadshart aanmerkelijk minder zal worden. Voor met name langzaam verkeer van Texel dat Den Helder bezoekt wordt ingezet op een aangepaste veerverbinding tussen Texel en het stadshart van Den Helder, zodat de bereikbaarheid van de stad voor deze doelgroepen op niveau blijft.

Onderzocht dient te worden welke effecten de havenontwikkeling en de daarmee gepaard gaande activiteiten hebben op het Natura 2000 gebied Waddenzee. Vervolgens wordt onderzocht welke mitigerende en compenserende maatregelen mogelijk zijn om bepaalde effecten te verminderen danwel te compenseren. Daarbovenop onderzoekt Den Helder welke mogelijkheden er zijn om de havenuitbreiding biodiversiteit neutraal danwel biodiversiteit verhogend te laten plaatsvinden. Dit betekent dat Den Helder, naast de mitigerende en compenserende maatregelen, onderzoekt welke natuurontwikkelingsmogelijkheden er zijn die ten goede komen aan het Balgzand en de Waddenzee. Deze natuurontwikkeling is van waarde voor zowel het bezoekers- als het bewonersdomein.

Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Anna Paulowna

Het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein (RHB) is, hoewel niet behorend tot het plangebied van de Structuurvisie Den Helder, van belang voor het maritiem domein. Om de faciliterende rol ten behoeve van de offshore energie (olie, gas en wind) te kunnen blijven vervullen in de toekomst, is er ruimtebehoefte aan een nieuw watergebonden bedrijventerrein. Deze ruimtebehoefte komt deels ook voort uit een regionale uitplaatsings- en uitbreidingsvraag. Samen met Anna Paulowna en de provincie streeft Den Helder naar de ontwikkeling van een Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein ten oosten van bedrijventerrein Kooypunt in Anna Paulowna. Dit terrein wordt speciaal ontwikkeld voor de vestiging van economische activiteiten die zowel regionaal als havengebonden zijn. De ontwikkeling van het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein is complementair aan de ontwikkeling van de Groene Stroomhaven en alleen met deze combinatie kan Den Helder een faciliterende rol spelen in de offshore energie-markt (met name windenergie). Dezelfde complementariteit is er ook tussen het RHB en de NIOZ locatie op Texel.

Luchthaven

De luchthaven vormt een belangrijke bestaansvoorwaarde voor de offshore industrie en de groei van de haven in de toekomst. Al jaren werkt Den Helder samen met Defensie en Den Helder Airport bij de ontwikkeling van de luchthaven. Dat deze samenwerking succesvol is blijkt uit de groei die Den Helder Airport de afgelopen jaren heeft meegemaakt. Om deze groei te kunnen (blijven) faciliteren heeft Den Helder ruimte nodig. Deze ruimte moet gevonden worden in een gebied vol complexe planologische belemmeringen. In dit gebied hebben bovendien ook Defensie, Den Helder en bedrijven ambities. Om te zorgen voor een samenhangende ontwikkeling wordt voor dit gebied een integrale visie opgesteld

en uitgevoerd, waarbij ernaar wordt gestreefd om de ruimtelijk-economische ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied zo groot mogelijk te maken.

Relatie tussen haven en Stadshart/Willemsoord

Voor het versterken van de relatie tussen Stadshart/Willemsoord en de haven bestaat de opgave eruit om op Willemsoord kennisinstituten en shortstay-accomodaties te huisvesten, en om de fysieke verbindingen tussen stadshart en haven via Willemsoord zoveel mogelijk in ruimtelijke plannen veilig te stellen. Zowel voor studenten als werknemers in de nieuwe kennissectoren worden verblijfsmogelijkheden op Willemsoord gerealiseerd. Locaties die deel zullen uitmaken van het openbaar domein zijn in ieder geval het havenhoofd van Harssens, Boerenverdriet, Ankerpark en Zeedoksluis. Daar waar de veiligheidsnormen van de haven het toelaten worden openbare plekken toegankelijk gehouden voor bewoners en bezoekers van de stad om haven en zee te kunnen ervaren. Ook zal de komende jaren aandacht worden besteed aan de belevingsmogelijkheid van het Waddengebied door het realiseren van één of meerdere uitzichtpunten.

Infrastructuur

Haven, Marine, de toekomstige Groene Stroomhaven en de bedrijventerreinen zijn gebaat bij een goede bereikbaarheid. Dit is een belangrijke economische voorwaarde voor een goede bedrijfsvoering en is belangrijk voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven.

De economische bedrijvigheid is aan de oostzijde van Den Helder geconcentreerd en is sterk afhankelijk van een vlotte verkeersdoorstroming op de N9, N99 en de N250 in Den Helder. Het knooppunt Kooypunt waar N9 en N99 op elkaar aansluiten vormt echter een knelpunt, en dat groter wordt wanneer de bedrijventerreinen in de directe omgeving verder groeien. De oplossing van dit knelpunt hangt nauw samen met de te maken keuzen voor de nieuwe ontsluiting van de havenuitbreiding en zal daarom integraal worden gezien, in goed overleg met bedrijfsleven en andere overheden. De te maken keuzen zullen in het op te stellen gemeentelijk verkeer- en vervoerplan worden uitgewerkt.

Stelling Den Helder

De Stelling Den Helder is kenmerkend onderdeel van de militaire geschiedenis van de stad. Binnen het maritieme domein kunnen met name de forten en bunkers symbool staan voor de vernieuwing van de stad door ruimte te bieden aan nieuwe ideeën en initiatieven waar een creatieve en maritieme economie tot wasdom kan komen. Maritieme bedrijvigheid hoort van oudsher thuis in de wateren rondom De Stelling (haven, Noord-Hollands Kanaal en Spoorweghaven) en nabij de forten (Harssens, Willemsoord en Oostoever). Voor het onderwijs kan het een inspirerende plek zijn om te leren, te onderzoeken en te ontwikkelen.

Voor bedrijven en instellingen kan de Stelling Den Helder een plek zijn om elkaar in een andere context te ontmoeten, inspiratie op te doen, activiteiten te ontplooiën of tot bezinning te komen. Hierbij kan gedacht worden aan congresfuncties met overnachtingen, onderzoekslocaties en kennisoverdracht van maritieme historie of andere eigentijdse functies.

Door een integrale, samenhangende aanpak van de Stelling Den Helder zal een nadere uitwerking worden gegeven aan de mogelijkheden om de Stelling in te zetten voor het huisvesten van economische en kennisfuncties met een maritieme en historische oriëntatie.

Positionering Den Helder: duurzame kenniseconomie

Regionaal

Door de technische ontwikkelingen in de offshore, de mechanisering van de bollenteelt, de ontwikkeling van Agriport, is er in de Noordkop een goede voedingsbodem voor technisch innovatieve bedrijven. Dat gegeven op zich is interessant voor andere innovatieve technische bedrijven die willen groeien en meer ruimte zoeken. Voor ondernemers in de techniek is de Noordkop een prima omgeving. Bedrijven clusteren zich omdat ze samen sterker zijn. In een innovatieve regio kan kennis en kunde van hoogwaardige collega-bedrijven worden benut. Het biedt kansen voor groei door de ontwikkeling van nieuwe innovatieve producten. Deze regionale profilering zal zich moeten voortzetten ook op nationaal en internationaal niveau.

Om hoogopgeleiden te werven en te binden moet Noord Holland Noord concurreren met Amsterdam en omgeving. Dit vereist een regionale aanpak. Hoger opgeleiden hebben een grote actieradius wat betreft wonen en werken. In plaats van profilering en werving van de Noord Holland Noordse steden afzonderlijk, moet worden ingezet op Noord Holland Noord dat zich als innovatieve regio profileert,

verbonden met de Randstad. De jonge ondernemende en innovatieve regio Noord Holland Noord moet als geheel aan hoger opgeleiden de mogelijkheid bieden om van baan te wisselen zonder direct uit de regio te moeten verhuizen.

Nationaal

Den Helder is nationaal vooral bekend als marinehaven en als doorvoerhaven naar Texel. Veel minder bekend is dat Den Helder haven is voor de offshore en visserij. De Noordzee speelt in de beeldvorming over Den Helder nog nauwelijks een rol.

Op Europees niveau is besloten dat de Noordzee de plek wordt voor de duurzame energievoorziening van Europa. Het zal in eerste instantie vooral gaan om windenergie maar ook getijdenenergie, golfslagenergie en kweek van wieren voor biomassa-energie zullen een groei gaan doormaken. De condities op zee zijn heel anders dan op land en dit vereist nieuwe kennis en technische innovaties, zowel op het gebied van constructie, ontmanteling, innovatie, onderhoud, supply, veiligheid en milieu. Den Helder en de regio hebben die kennis en ervaring in huis, met kennisinstituten als NIOZ, TNO, Imares, ECN en NLDA. Kennisinstituten, bedrijven en overheden werken op dit terrein samen in Maritime Campus Netherlands (MCN), dat zich richt op onderzoek, onderwijs en ondernemen. Het toegepaste onderzoek moet leiden tot nieuwe producten die in de markt gezet worden. Het onderwijs op MBO en HBO niveau zal praktisch gericht. De kennissector kan voor Den Helder een internationale groeimarkt zijn.

Dit maakt dat Den Helder een gunstige uitgangspositie heeft om een belangrijke positie te verwerven rond de ontwikkeling van duurzame energiewinning op de Noordzee. Om draagvlak en middelen te verkrijgen is het voor de toekomst van Den Helder belangrijk om op nationaal niveau het belang van de ontwikkelingen op de Noordzee, en de rol die Den Helder daarbij voor Nederland kan spelen vanuit de ervaring met offshore olie en gas, onder de aandacht te brengen. Den Helder gaat er de komende jaren aan werken om de Noordzee als verzorgingsgebied van haar haven naar zich toe te trekken. Den Helder als 'Capital of the Northsea'.

De band van Den Helder met de Noordzee moet bovendien op allerlei manieren in de beeldvorming over Den Helder aan de orde komen. Daarbij gaat het niet alleen om duurzame exploitatie en beheer van de Noordzee, maar ook om de Noordzee als belangrijke toeristische trekker waarbij Den Helder zeven kilometer ongerept zandstrand, een mooi duingebied, de meeste zonuren, schone lucht en groene woonmilieus dichtbij het strand te bieden heeft.

Internationaal

Innovatie is de motor voor economische ontwikkeling. Innovatie heeft een kans door de aanwezige ervaring vanuit het bedrijfsleven en de verschillende soorten kennis creatief met elkaar te combineren. Internationale samenwerking kan inspireren en tot nieuwe ideeën leiden. Internationale contacten kunnen op verschillende manieren van belang zijn voor de lokale dynamiek en lokale economische ontwikkeling:

- *Europees spiegelen; goed voor de lokale dynamiek.* Spiegelen aan andere, vergelijkbare steden, waarmee eigen zwakke en sterke punten duidelijker worden, wat een aanzet kan zijn voor lokale verandering.
- *Bevorderen ondernemen over de grens.* Economische ontwikkeling die vanuit de innovatie gegenereerd moet worden komt niet vanzelf, maar door de handelsrelaties, de export en import van innovatieve producten, kennis en dienstverlening, door Europese samenwerkingsprojecten op allerlei gebied, cultureel, sportief, onderwijs.
- *Deelname in Europese Noordzee-netwerken.* Participatie in de voor Den Helder belangrijke Europese netwerken die met de ontwikkelingen op de Noordzee te maken hebben kan op verschillende niveaus, door bestuurders, door ambtenaren, via kennisinstituten en via de marine.
- *Organisatie internationale studiebijeenkomsten.* Branding' van Maritime Campus Netherlands en daarmee van Den Helder als belangrijk centrum voor offshore-activiteiten op de Noordzee.
- *Strategische samenwerking tussen kennis/onderzoeksinstituten.* Docenten- en studentenuitwisselingen, gezamenlijk onderzoek. Samenwerking tussen Maritime Campus Netherlands (MCN) en een ander toonaangevend kennisinstituut in binnen- of buitenland om daarmee een gevestigd en geaccepteerd instituut te worden.

3.4. Bezoekersdomein

Het bezoekersdomein omvat de zee, het strand, de Zeedijk, de Stelling, het Stadshart en Willemsoord. Binnen dit domein zijn de volgende ontwikkelingen van belang:

- Stadshart en Willemsoord;
- Stelling Den Helder;
- Julianadorp aan zee en binnenduinrand;
- landschapsontwikkeling en beheer;
- Den Helder Watersportstad;
- Waddengebied;
- rondjes Den Helder.

Stadshart en Willemsoord

In het Uitwerkingsplan Stadshart is de concentratie van het winkelgebied als doelstelling opgenomen. Hiertoe worden twee kernwinkelgebieden ontwikkeld: één gebied grenzend aan het Julianaplein, de parkzone en de stationsomgeving en één gebied als verbinding tussen centrum en Willemsoord op de kop van de Beatrixstraat. Beide gebieden staan met elkaar in verbinding via de Keizerstraat.

Ook de herpositionering van de horeca maakt onderdeel uit van het Uitwerkingsplan Stadshart. Winkelgerelateerde horeca vindt een plek in/bij de winkelconcentratie, de nacht- en uitgaanshoreca wordt op Willemsoord gesitueerd.

De komende jaren wil Den Helder het Stadshart en Willemsoord prominenter inzetten als de trekkers voor bezoekers waar een gedifferentieerd aanbod van winkels, horeca, cultuur, manifestaties en verblijfskwaliteit te vinden zijn. Een goede bereikbaarheid, zowel per auto als met het openbaar vervoer, is daarbij essentieel.

Den Helder besteedt specifieke aandacht aan de relatie tussen haven en stad, waarbij zicht op de haven en het zeegat worden geborgd. Tevens verdient de relatie stad en zee aandacht, onder meer door het stimuleren en faciliteren van meer toeristisch recreatieve activiteiten en ontwikkelingen langs de zeepromenade.

Stelling Den Helder

De Stelling Den Helder wordt meer ingezet als boeiend historisch militair complex waar veel te beleven valt voor toerist en recreant. Daarbij kan worden gedacht aan een fort als museum, een fort als speeltuin, een rondje Stelling met kano of fluisterbootjes, of een rondje Stelling voor de wandelaar. Ook kunnen voormalige schootsvelden worden ingezet voor de zomerprogrammering waarbij diverse toeristische evenementen of activiteiten hun plek krijgen.

Door een integrale samenhangende aanpak van de Stelling Den Helder wil de gemeente de komende jaren nadere uitwerking geven aan de mogelijkheden die de Stelling biedt binnen het bezoekersdomein.

Julianadorp aan zee en binnenduinrand

De verblijfskwaliteit in de badplaats Julianadorp moet worden verbeterd. Om dit te bewerkstelligen zet Den Helder in op de kwaliteitsverbetering van vakantieparken, concentratie van toeristisch-recreatieve voorzieningen langs de Zanddijk in het gebied Julianadorp West en de landschappelijke ontwikkeling van de binnenduinrand. Daarmee wordt de in de Structuurvisie Julianadorp gemaakte keuze voor een toeristische centrumfunctie langs de Van Foreestweg in combinatie met het omklappen van de strandslag De Zandloper verlaten.

Voor de binnenduinrand wordt voor de komende jaren een zoneringsplan in toerisme en recreatie enerzijds en natuur landschap anderzijds nagestreefd. In het noordelijk deel boven de Middenvliet ligt de nadruk op de ontwikkeling van natuur- en landschap met uitsluitend extensieve, routegebonden recreatie. Het deel ten zuiden van de Middenvliet tot aan de Van Foreestweg is een overgangszone waarin natuur en extensieve recreatie (inclusief verblijfsaccomodaties) in gelijke mate worden ontwikkeld. Het gebied Julianadorp West (grofweg tussen de Van Foreestweg en de Callantsogervaart) kenmerkt zich door een concentratie van toeristisch-recreatieve voorzieningen in een beschutte en beboste binnenduinrand.

Deze visie sluit aan bij de zonering van de strandlagen en het strand, waarbij de drie zuidelijke strandlagen bij Julianadorp aan Zee de meest intensieve strandlagen zijn voor toeristen uit binnen- en buitenland. De andere strandlagen zijn met name gericht op de natuurliefhebber (Falga) en de bewoners van Den Helder (Huisduinen, Donkere Duinen, Duinoord).

De fiets- en kanoroute tussen het bebouwd gebied van Den Helder en Julianadorp wordt doorgetrokken naar het zuiden. Met de gemeente Zijpe zullen afspraken worden gemaakt over het doortrekken van de route naar Groote Keeten en de aansluiting bij de gemeentegrens.

Om nader invulling te geven aan de ontwikkeling van de badplaats Julianadorp aan zee en de binnenduinrand zal de komende jaren gewerkt worden aan de gebiedsontwikkeling Julianadorp aan zee/binnenduinrand. Deze gebiedsontwikkeling sluit aan bij en vloeit voort uit het uitvoeringsprogramma voor de binnenduinrand dat in opdracht van de provincie door de ILG Gebiedscommissie Kop van Noord-Holland wordt opgesteld. Aanleiding voor deze opdracht is het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) voor de periode tot 2013. De provincie vraagt om een integraal uitvoeringsprogramma voor de binnenduinrand op basis waarvan mogelijk in de periode tot 2013 ILG-budget kan worden gereserveerd. Gezien de kansen die er vanuit ILG en deze in gang gezette ontwikkeling liggen in de periode tot 2013, zal de eerstkomende jaren reeds aan deze gebiedsontwikkeling worden (mee)gewerkt. Onderdeel van deze ontwikkeling is ook de identiteitsvernieuwing van de badplaatsen (project Kustplaatsen van de provincie), en er ligt een directe relatie met het kustversterkingsprogramma Kust op Kracht.

Landschapontwikkeling en -beheer

Het open landschap van de Koegraspolder vormt een grote kwaliteit voor het bezoekersdomein. Jaarlijks trekken de bloeiende bollen in het voorjaar de aandacht van vele toeristen en recreanten en buiten het bloeiseizoen biedt de openheid van het gebied een gevoel van rust, ruimte en weidsheid. Voor het landelijk gebied is echter sprake van een aantal maatschappelijk trends die vragen om nieuwe visievorming. Verbreding van agrarische activiteiten is een ontwikkeling die binnen duidelijke randvoorwaarden gefaciliteerd kan worden. De bestaande minicampings bij agrarische bedrijven zijn hiervan een voorbeeld. Er is reeds jaren een verschuiving aan de gang van agrarische bedrijfsvoering met nevenactiviteiten naar een volledige overgang naar activiteiten op het gebied van recreatie en toerisme ((mini)camping, trekkershutten en overige overnachtingsvormen) en zorg (zorgboerderijen).

Een andere trend is de schaalvergroting in de agrarische sector. Deze schaalvergroting brengt met zich mee dat er een groter bouwblok en grotere bedrijfsruimten, zoals bijvoorbeeld bollenschuren, noodzakelijk zijn. De structuurvisie van de provincie Noord-Holland maakt deze ontwikkeling mogelijk.

Gelet op deze ontwikkelingen wil Den Helder samen met betrokken partijen komen tot een nieuwe visie op het functioneel gebruik en de aanblik van het open gebied van de Koegraspolder voor de langere termijn.

Den Helder Watersportstad

Den Helder gaat zich de komende jaren sterker profileren als watersportstad met een Noordzeehaven aan een binnenwaternetwerk. Den Helder heeft een strategische ligging: het Waddengebied, de Noordzee, het Noord-Hollands kanaal en achterland en het Wieringerrandmeer zijn allemaal bereikbaar vanuit Den Helder.

Den Helder streeft naar een aantrekkelijke en complete (voorzieningen) omgeving voor watersporters en chartervaart/gasten om aan te leggen. De focus ligt de komende jaren op het integreren van de aanlegplaatsen in het toeristisch-recreatief product van Stadshart en Willemsoord, het realiseren van voorzieningen en de aansluiting op het toeristisch-recreatief netwerk. Eén van de eerste belangrijke stappen die hierin is genomen is de ontwikkeling van de jachthaven op Willemsoord in 2008. Het is zaak om dit de komende jaren verder uit te bouwen en Den Helder als prominente Watersportstad op de kaart te zetten.

Waddengebied

Den Helder is aan drie zijden omgeven door water: de Noordzee, de Waddenzee en het Noord-Hollands kanaal. Tot nu toe heeft de focus op het gebied van toerisme en recreatie vooral gelegen op de ligging aan de Noordzee en op het Noordzeestrand. De ligging aan de Waddenzee met al haar prachtige natuur is echter een belangrijke kernkwaliteit. Onlangs is de Waddenzee aangewezen als

UNESCO Werelderfgoed en het Balgzand heeft ook de status van archeologisch monument. Daarnaast is de Waddenzee aangewezen als Europees Natura 2000 gebied.

Met inachtneming van de kwetsbare natuurwaarden gaat Den Helder de komende jaren meer werk maken van de promotie van deze unieke ligging aan de Waddenzee en zal een aantal uitzichtpunten op het Wad worden gerealiseerd. Bezoekers van Stadshart en Willemsoord krijgen ter hoogte van de haven een mogelijkheid om het Waddengebied te ervaren, terwijl natuurliefhebbers bij Bezoekerscentrum 't Kuitje kunnen genieten van de vogels en andere natuurwaarden op het Balgzand.

In het kader van de havenontwikkeling onderzoekt Den Helder welke effecten er zijn van deze ontwikkeling op het Natura 2000 gebied de Waddenzee en welke mitigerende en compenserende maatregelen er genomen kunnen worden. Daarbovenop onderzoekt Den Helder of de havenontwikkeling biodiversiteitneutraal danwel biodiversiteitverhogend kan worden uitgevoerd door extra natuurontwikkeling bovenop de mitigerende/compenserende maatregelen. Daarbij kan onder andere worden gedacht aan de realisatie van kweldergebieden, hoogwatervluchtplaatsen voor vogels, een zoet-zout overgang en geschikte oppervlakken voor aangroei mosselbanken.

Infrastructuur

Bezoekers van de stad moeten snel en gemakkelijk de stad kunnen bereiken en daar hun weg in vinden. Dit betekent dat de doorstroming op de hoofdontsluitingswegen in orde moet zijn, maar ook dat er sprake is van voldoende en aantrekkelijke parkeervoorzieningen in het stadshart, en dat de kust voor toerist en recreant goed te bereiken is. Een samenhangende aanpak wordt uitgewerkt in een verkeer en vervoerplan voor Den Helder.

Rondjes Den Helder

Om alle facetten van Den Helder te kunnen bezoeken en beleven bestaat de behoefte om een aantal recreatieve rondjes voor wandelaar, fietser, kanoër en vaarrecreant te ontwikkelen. Daarbij kan in het hart van Den Helder worden gestart met een klein ommetje waaromheen naar buiten toe steeds grotere rondjes worden ontwikkeld. Het gaat om de rondjes:

- Willemsoord;
- Stadshart/haven;
- Binnen de linie;
- Stelling Den Helder;
- Wadden onderlangs.

Door het ontwikkelen van Wadden Onderlangs, een recreatieve route die start bij het Bezoekerscentrum De Helderse Vallei in Mariëndal en onderlangs het Balgzand via Anna Paulowna en Wieringen eindigt bij het Wieringerrandmeer, wordt tevens aangesloten op het regionale netwerk van recreatieroutes. Wadden Onderlangs geeft binnen dit netwerk invulling aan de nog ontbrekende oost-west verbinding. Het Bezoekerscentrum vormt het recreatieknooppunt in het regionale routenetwerk waar de routes starten/eindigen, waar informatie wordt verstrekt over de natuur- en recreatiegebieden en vanwaar aan milieueducatieve activiteiten kan worden deelgenomen.

4. Uitvoering

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) stelt dat gemeenten verplicht zijn om in de structuurvisie aan te geven hoe zij de gewenste ontwikkelingen wil uitvoeren en financieren.

In deze uitvoeringsparagraaf wordt allereerst aangegeven aan welke ontwikkelingen en projecten de gemeente in de komende 15 jaar wil werken. Deze opgave bestaat enerzijds uit continuëring van lopende activiteiten en projecten, anderzijds uit nieuwe activiteiten.

In het uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie zijn de lopende en nieuwe activiteiten in een prioriteitsvolgorde geplaatst. Het gaat hier niet om prioriteiten in de zin van uitvoeringstermijnen. De prioriteiten geven het relatieve belang van de activiteiten onderling aan waarbij het gaat om de inzet van tijd en geld. Uitgangspunt hierbij is de prioriteitstelling volgens de Strategische Visie: de gebiedsontwikkelingen Stadshart, Willemsoord en Haven hebben de hoogste prioriteit. Prioriteit 1 hebben ook die activiteiten die een directe relatie hebben met een prioritaire gebiedsontwikkeling. Alle overige projecten en plannen vallen in de categorieën 2 en 3, afhankelijk van de (meerdere) domeinen die door een project gediend worden, en of ze nodig zijn om te kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Wanneer zich de mogelijkheid voordoet om een (gewenste) ontwikkeling van derden (marktpartij of andere overheid) tot stand te brengen door als gemeente te faciliteren en mee te werken, dan moet die kans worden benut. In die gevallen kan het voorkomen dat een project met prioriteit 2 of 3 toch eerder aandacht krijgt. Voor woningbouwprojecten wordt voorgesteld om de prioriteit en uitvoeringstermijn te laten bepalen door het (nog vast te stellen) uitwerkingsplan van de Nota Wonen 2009.

Bij de uitvoering van de plannen en projecten heeft de gemeente verschillende rollen, vaak afhankelijk van het belang dat de gemeente aan een ontwikkeling hecht. De rollen worden in het onderstaande kort toegelicht.

Tot slot wordt stilgestaan bij de mogelijkheid die de Wro biedt om bovenplanse kosten te verhalen (bovenplanse verevening).

4.1. Uitvoeringsprogramma

Onderstaande tabel geeft de uitvoeringsagenda van de structuurvisie.

Status	Activiteit	bewoners domein	bezoekers domein	maritiem domein	Prioriteit
LOPEND	Gebiedsontwikkeling Haven, verplaatsing TESO-veerhaven			x	1 (prioritair gebied Strategische Visie)
	Gebiedsontwikkeling Stadshart/ Willemsoord	x	x	x	1 (prioritair gebied Strategische Visie)
	Uitbreiding Luchthaven			x	1 (gerelateerd aan gebiedsontwikkeling Haven)
	Herstructurering Nieuw Den Helder Centrum	x			2 (gerelateerd aan Krimp)
	Herstel liniewal Stelling Den Helder		x		onderdeel van integrale aanpak Stelling (zie bij NIEUW)
	Herontwikkeling Ankerpark	x			Uitwerkingsplan Nota Wonen
	Herontwikkeling Huisduinerkwartier	x			Uitwerkingsplan Nota Wonen
	Herontwikkeling Vinkenterrein	x			Uitwerkingsplan Nota Wonen
	Herontwikkeling Noorderhaven	x			Uitwerkingsplan Nota Wonen
	Herontwikkeling	x			Uitwerkingsplan Nota

	Krögerstraat				Wonen
	Uitbreiding Julianadorp Oost	x			Uitwerkingsplan Nota Wonen
	Herontwikkeling Geminiterrein/verplaatsing ziekenhuis	x	x	x	2
	Uitbreiding bedrijventerrein Kooypunt			x	3
	Uitbreiding Dirksz. Admiraal/ De Dogger			x	3
NIEUW	Marketingplan (inter)nationale positionering Den Helder als stad aan de Noordzee		x	x	1 (gerelateerd aan gebiedsontwikkeling Haven)
	Verkeer en Vervoerplan Den Helder	x	x	x	1 (randvoorwaardelijk gesteld in de Strategische Visie)
	Integrale aanpak Stelling Den Helder	x	x	x	2
	Gebiedsontwikkeling Binnenduinrandzone / Julianadorp aan zee (incl. fiets-kanoroute)	x	x		3
	Stedelijke vernieuwing buiten Stadshart en Nieuw Den Helder Centrum	x			3
	Ontwikkelingsvisie regionale voorzieningenlocatie Dirksz. Admiraal / De Dogger	x	x		3
	Onderzoek toekomstvisie Koegraspolder	x	x		3

4.2. Rollen gemeente

De gemeente Den Helder kan vanuit verschillende rollen aan de ontwikkelingen en projecten ter uitvoering van de Structuurvisie Den Helder deelnemen. Dit zal per project verschillend zijn.

Onderscheid is te maken in de volgende rollen:

1. Uitvoerder: de ontwikkeling en uitvoering in eigen hand nemen.
Bijvoorbeeld: het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, de ontwikkeling van het bezoekerscentrum in Mariëndal, het Stadshart.
2. Procesleider: kaders stellen waarbinnen nieuwe ontwikkelingen kunnen plaatsvinden, zorgdagen voor afstemming tussen lokale en regionale partners en met de omliggende gemeenten in de Kop van Noord-Holland. De verantwoordelijkheid voor het in gang zetten en tot uitvoering brengen van de ontwikkeling ligt bij de initiatiefnemer.
Bijvoorbeeld: Julianadorp West, uitvoering Structuurvisie Julianadorp.
3. Faciliteren: informatie verzamelen en visieontwikkeling ten behoeve van beleidsvorming en voor het opstellen van bestemmingsplannen, vergunningverlening, informatieloket
Bijvoorbeeld: bestemmingsplanwijziging, het servicepunt ondernemen, de gemeentelijk bedrijfscontactfunctionaris, de evenementenvergunning.
4. Aanjagen/stimuleren: de juiste voorwaarden scheppen om de ontwikkelingen mogelijk te maken.
Bijvoorbeeld: subsidieverlening, lobby op provinciaal en (inter)nationaal niveau zoals bij de ontwikkeling van de haven.

4.3. Bovenplanse verevening

Onder bovenplanse verevening wordt verstaan het verrekenen van het tekort van een plan met het positieve saldo van een ander plan.

De structuurvisie geldt als verplichte onderlegger voor kostenverhaal van bovenplanse verevening van bovenwijkse voorzieningen, zoals geregeld in de Wro in het hoofdstuk grondexploitatie (afdeling 6.4). Bovenplanse verevening kan via het exploitatieplan behorende bij bestemmingsplannen of projectbesluiten (publiekrechtelijk), of via privaatrechtelijke overeenkomsten met derden waarin bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen worden bedongen. Verevening kan plaatsvinden met ontwikkelingen in een ander gebied dan het exploitatiegebied.

Wanneer een gemeente gebruik wil maken van bovenplans verevenen en kosten wil verhalen van bovenwijkse voorzieningen, moeten in de structuurvisie de ontwikkellocaties en de bovenplanse voorzieningen in hoofdlijnen worden benoemd.

In een later stadium is dit niet meer mogelijk, dan zal de structuurvisie aangepast moeten worden. In onderstaande tabel worden de ontwikkellocaties en de bovenplanse voorzieningen opgesomd.

Thema	Maatregel	Locatie	
Wonen	Herstructurering	Stadshart/Willemsoord	
	Herstructurering	Nieuw Den Helder	
	Herontwikkeling	Ankerpark	
	Herontwikkeling	Vinkenterrein	
	Herontwikkeling	Geminiterrein	
	Herontwikkeling	't Laar (Noorderhaven)	
	Verdichting	Krügerstraat	
	Uitbreiding	Huisduinerkwartier	
	Uitbreiding	Julianadorp Oost	
Bedrijven	Herstructurering/ uitbreiding	Haven	
	Uitbreiding	Kooypunt	
	Uitbreiding	Luchthaven	
Kantoren	Uitbreiding	Dirksz. Admiraal/ De Dogger	
Overig	Herontwikkeling	Forten Stelling Den Helder	
Bovenplans			
Verkeer	Knoop N9-N99		
	Ontsluiting TESO-veerhaven	N250	
	Aanleg en herstructurering hoofdontsluitingswegen	Diverse locaties	
	Fietsverbindingen	Diverse locaties	
	Parkeren Stadshart/WO		
	Groen	Binnenduinrandzone	
		Schootsvelden en liniewal Stelling Den Helder	Stelling Den Helder
	Fiets-kanoroute	Julianadorp	
	Laanbeplantingen	Diverse locaties	

De in het schema genoemde bovenplanse voorzieningen zijn van betekenis voor de stad Den Helder als geheel en hebben daarom een bovenplanse relatie met de in het schema genoemde ontwikkellocaties.

Op het gebied van verkeer zorgen de projecten voor een verbetering van de bereikbaarheid van de stad wat het economisch verkeer, bewoners en bezoekers ten goede komt. Op het gebied van groen leveren de projecten een grote bijdrage aan de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Het gaat hier om de hoofdstructuren van het groen in en om de stad, waarvan bewoners en bezoekers van de stad direct profiteren.

Nota bovenwijkse voorzieningen

De Structuurvisie regelt op deze wijze de samenhang tussen ontwikkellocaties en bovenwijkse voorzieningen op hoofdlijnen. Vervolgens zal, op grond van de Wro, deze samenhang nader worden uitgewerkt in een Nota Bovenwijkse Voorzieningen, die de basis is voor het kostenverhaal bij private ontwikkelingen. De nota geeft een meer gedetailleerde omschrijving van de bovenwijkse voorzieningen, de kosten, en de toedeling van kosten aan private partijen op grond van profijt, proportionaliteit en toerekenbaarheid.